

๓๒ พ.ศ. ๒๕๔๐

การใช้ชุดการสอนวีซีดีเอเทป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก

ปริญญาพันธ์

ของ

บุษบา ตาไว

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

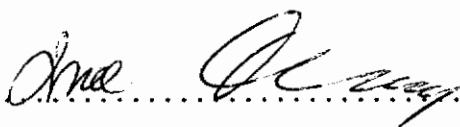
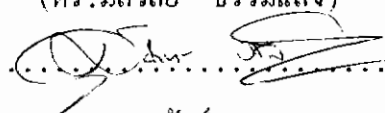
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาพิเศษ

มีนาคม ๒๕๓๙

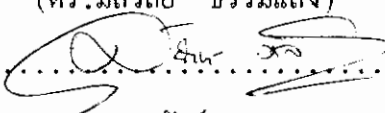
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการศึกษาพิเศษ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

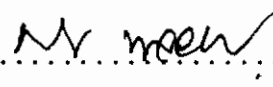
คณะกรรมการควบคุม

..........ประธาน
(ดร.มลิวัลย์ ธรรมแสง)
..........กรรมการ
(ศ.ดร.สุนันท์ สลักสุม)

คณะกรรมการสอบ

..........ประธาน
(ดร.มลิวัลย์ ธรรมแสง)
..........กรรมการ
(ศ.ดร.สุนันท์ สลักสุม)
..........กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ศ.ดร.ผดุง อารยะวิญญู)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาพิเศษ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..........คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริภา พูลสุวรรณ)
วันที่ ๕ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของ ดร.มลิวัลย์ ธรรมแสง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ ศลโรกสม ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิมล ซึ่งได้กรุณาให้คำปรึกษาให้คำแนะนำและเวลาตรวจแก้ไขข้อบกพร่องตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนสำเร็จ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ ภาควิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตรทุกท่าน ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือในการสร้างชุดการสอนวีดิโอเทปสอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุดภาษามือกับคนหูหนวก

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.สุรัชย์ ลิกขามันท์ ดร.ประยงค์ เนาวบุตร อาจารย์สเตฟาณี มาร์เกตส์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

ขอขอบคุณอาจารย์เพทาย ภิภา อาจารย์มยุรี ยิ้มแย้ม และอาจารย์โรงเรียนศึกษาจังหวัดตากทุกท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษาด้านภาษามือ

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดตาก เจ้าหน้าที่สถานีโทรทัศน์ช่อง 11 ที่จังหวัดตาก และจังหวัดพิษณุโลกทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการจัดทำชุดการสอนวีดิโอเทปภาษามือจนสำเร็จด้วยดี

ขอขอบคุณ เด็กหญิงจารุณี เรืองวงษ์งาม เด็กหญิงทศพร ทองตระการ เด็กชายนิวัติ บวนทา ซึ่งเป็นผู้แสดงในชุดการสอนวีดิโอเทปภาษามือ

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่ช่วยให้ผู้วิจัยประสบผลสำเร็จในการศึกษา

บุษบา ตาว

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
คำนำ	1
ความมุ่งหมายของการค้นคว้า	2
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษามือ	6
ความหมายของภาษามือ	6
เทคนิคการสื่อสารด้วยภาษามือ	8
ความสำคัญของภาษามือต่อคนหูหนวก และผู้ปกครอง	10
ความสามารถของผู้ปกครองในการศึกษาภาษามือ และการสอนทักษะ ปฏิบัติ	13
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษามือ	15
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนวิธีโอเทป	16
ความหมายของชุดการสอน	16
ส่วนประกอบของชุดการสอน	17
ลักษณะของชุดการสอนที่ดี	18
ความหมายของวิธีโอเทป	19
ความสำคัญของวิธีโอเทปการเรียนการสอน	20
รูปแบบการผลิต กระบวนการผลิต การหาประสิทธิภาพของชุดการสอน วิธีโอเทป	22
งานวิจัยเกี่ยวกับชุดการสอนวิธีโอเทป	27

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนิการศึกษาค้นคว้า	33
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	33
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	34
การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ	35
การดำเนิการทดลอง	43
การวิเคราะห์ข้อมูล	44
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	45
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	46
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	52
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	52
วิธีดำเนิการศึกษาค้นคว้า	52
วิธีดำเนิการทดลอง	53
การวิเคราะห์ข้อมูล	54
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	54
อภิปรายผล	55
ข้อเสนอแนะ	56
บรรณานุกรม	57
ภาคผนวก	64
ประวัติย่อของผู้วิจัย	87

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	ชุดการสอนวิธีโอเพป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุดภาษามือ กับคนหูหนวก เรื่องไปโรงเรียน	36
2	ชุดการสอนวิธีโอเพป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุดภาษามือ กับคนหูหนวก เรื่องครอบครัวของออย	37
3	ชุดการสอนวิธีโอเพป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุดภาษามือ กับคนหูหนวก เรื่อง เลข วัน เดือน	38
4	ชุดการสอนวิธีโอเพป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุดภาษามือ กับคนหูหนวก เรื่องสนทนาภาษามือ	40
5	การทดลองการใช้ชุดการสอนวิธีโอเพป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุดภาษามือกับคนหูหนวก	44
6	ความสามารถของการทำแบบฝึกหัดหลังการทดลองชุดการสอนวิธีโอเพป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุดภาษามือกับคนหูหนวก ครั้งที่ 1	47
7	ความสามารถของการทำแบบฝึกหัดหลังการทดลองชุดการสอนวิธีโอเพป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุดภาษามือกับคนหูหนวก ครั้งที่ 2	48
8	ความสามารถของการทำแบบฝึกหัดหลังการทดลองชุดการสอนวิธีโอเพป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุดภาษามือกับคนหูหนวก ครั้งที่ 3	49
9	ความสามารถของการทำแบบฝึกหัดหลังการทดลองชุดการสอนวิธีโอเพป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุดภาษามือกับคนหูหนวก ครั้งที่ 4	50
10	แสดงผลการทดสอบความสามารถใช้ภาษามือในการสื่อสารของผู้ปกครองเด็ก หูหนวก	51

บทที่ 1

บทนำ

บทนำ

ภาษาเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งสำหรับมนุษย์ในการสื่อความหมาย แลกเปลี่ยนความคิดความเข้าใจกัน การเรียนรู้ภาษาประกอบด้วย การรับรู้ภาษา และการแสดงออกทางภาษา เด็กหูหนวกเป็นเด็กที่สูญเสียการได้ยินตั้งแต่ 91 เดซิเบลขึ้นไป การสูญเสียการได้ยินนี้ทำให้ไม่เข้าใจคำพูด โดยการรับฟังเสียง ไม่ว่าจะใส่เครื่องช่วยฟังหรือไม่ก็ตาม (มลิวัลย์ ธรรมแสง. 2526 : 7) จึงทำให้มีปัญหาในการเรียนรู้ภาษา ในการรับฟังเป็นอย่างมาก ภาษาที่คนหูหนวกใช้ได้ดี คือ ภาษามือ ซึ่งใช้มือ สีหน้า กริยาท่าทางประกอบในการสื่อความหมาย ถ่ายทอดอารมณ์แทนการพูด ระหว่างคนหูหนวกกับคนหูหนวก และระหว่างคนหูหนวกกับคนปกติ (กรมสามัญศึกษา. 2526 : 3)

เมื่อเด็กหูหนวกเข้าไปเรียนอยู่โรงเรียนการศึกษาพิเศษ เป็นโรงเรียนสังกัดกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จัดขึ้นสำหรับเด็กหูหนวก ทั้งแบบไป - กลับ และแบบประจำ นักเรียนต้องเรียนภาษามือ เพื่อการติดต่อสื่อสารแทนการพูด โดยใช้ภาษามือธรรมชาติและภาษามือประดิษฐ์ ซึ่งมีใช้กันในโรงเรียน เฉพาะกลุ่มคนหูหนวกและผู้เกี่ยวข้อง เมื่อเด็กหูหนวกกลับไปอยู่บ้าน ไม่สามารถใช้ภาษามือสื่อสารกับผู้ปกครองหรือคนอื่นได้ ภาษามือ ถือว่าเป็นภาษาแม่ของคนหูหนวก เพราะคนหูหนวกเรียนรู้สิ่งอื่นโดยอาศัยภาษามือเป็นพื้นฐานความเข้าใจเด็กต้องฝึกทักษะภาษามือเป็นประจำทั้งที่บ้านและที่โรงเรียนจึงจะได้ผล

ผู้ปกครองเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในการให้การเรียนรู้กับเด็ก เริ่มตั้งแต่การอบรมเลี้ยงดู การตอบสนองความต้องการ การเตรียมความพร้อมทุกด้านให้เต็มความสามารถ เด็กหูหนวกมีความต้องการทุกอย่าง เช่นเดียวกับเด็กปกติ เพียงแต่มีความด้อยทางด้านภาษาในการสื่อสาร เมื่อเด็กเข้าโรงเรียนการศึกษาพิเศษ ทางโรงเรียนเป็นผู้จัดการเรียนการสอน พร้อมฝึกภาษามือ เมื่อปิดภาคเรียนเด็กต้องไปอยู่ที่บ้าน ผู้ปกครองต้องส่งเสริมการเรียนรู้ทุกด้านรวมทั้งทักษะภาษามือ แต่ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่เข้าใจเรื่องภาษามือของคนหูหนวก เนื่องจากขาดบุคลากรในการให้ความรู้ทางด้านทักษะภาษามือกับผู้ปกครอง เพราะภาษามือ เป็นภาษาท่าทางที่แสดงการ

เคลื่อนไหวของมือ ทิศทางของมือเป็นหลักผสมผสานกับการแสดงกิริยาอาการของหน้าตา และร่างกายส่วนอื่น ๆ เป็นส่วนประกอบช่วยให้เกิดความเข้าใจภาษามือ จึงเป็นภาษาใหม่สำหรับผู้ปกครอง ได้เสนอทักษะการเรียนรู้ภาษามือ โดยชี้จุดการสอนวิธีโอเทป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองเด็กหูหนวก

การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาช่วย เช่น วิธีโอเทปเป็นอุปกรณ์ที่ใช้ได้ผลดี และแพร่หลายในปัจจุบัน โดยการจัดชุดการสอนวิธีโอเทป มีจุดมุ่งหมาย เนื้อหา กระบวนการเรียนการสอน สื่อประสม แบบฝึกหัด และคำเฉลย เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ชุดการสอนสามารถจัดตามลักษณะ การเรียนรายบุคคล การเรียนแบบกลุ่ม การเรียนตามลำพัง ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ ตามเวลา โอกาส ตามความพอใจของตนเอง วิธีโอเทปให้ประโยชน์หลายอย่างซึ่งสื่อการสอนอย่างอื่น แสดงได้ไม่ชัดเจนเหมือนวิธีโอเทป เช่น หนังสือ ที่มีภาพประกอบคำบรรยาย ไม่มีภาพการเคลื่อนไหว โดยเฉพาะภาษามือ หนังสือภาษามือที่มีภาพภาษามือประกอบคำบรรยายมองไม่เห็นการเคลื่อนไหวของมือ ทำมือเดียวกัน การเคลื่อนไหวไปในทิศทางต่างกัน ความหมายก็จะต่างกัน ทำมืออย่างเดียวกัน ตำแหน่งต่างกัน ความหมายจะต่างกัน (กรมสามัญศึกษา. 2526 : 4) การสอนโดยวิธีโอเทป ทำให้ผู้เรียนเห็นภาพการเคลื่อนไหว เห็นเหตุการณ์ปรากฏไปพร้อมกับผู้เรียน ได้เห็นบรรยากาศความจริง การสอนในรูปของวิธีโอเทป ช่วยให้การเรียนมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดการเรียนรู้การศึกษากับผู้เรียนสะดวกสบายยิ่งขึ้น สามารถเข้าใจความสนใจ ในกรณีที่ต้องการทบทวนบทเรียน สามารถเรียนซ้ำ และทำความเข้าใจได้ นอกจากนี้ยังเผยแพร่ให้เป็นไปอย่างกว้างขวาง เพื่อลดการขาดแคลนบุคลากรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษให้กับคนหูหนวก โดยทำชุดการสอนวิธีโอเทปภาษามือให้กับผู้ปกครองได้ศึกษาด้วยตนเอง

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยสร้างชุดการสอนวิธีโอเทปภาษามือ เผยแพร่ทักษะภาษามือสำหรับผู้ปกครอง ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาษามือที่ใช้ในชีวิตประจำวันสื่อความหมายกับเด็กหูหนวก เมื่อเด็กหูหนวกกลับไปอยู่บ้านได้ถูกต้องตรงกัน

ความมุ่งหมายของการค้นคว้า

1. เพื่อสร้างชุดการสอนวิธีโอเทป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวกชุดภาษามือกับคนหูหนวกให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อศึกษาผลการใช้ชุดการสอนวีดิโอเทป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชูต ภาษามือกับคนหูหนวก

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ได้ชุดการสอนวีดิโอเทป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวกชื่อชูต ภาษามือกับคนหูหนวก
2. ได้นวัตกรรมในการเรียนรู้ภาษามือ เพื่อการสื่อสารกับคนหูหนวก

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากรเป็นผู้ปกครองของเด็กหูหนวกโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดตาก กองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นผู้ปกครองของเด็กหูหนวกโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดตาก กองการศึกษาพิเศษ กระทรวงศึกษาธิการ ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย จากโรงเรียนโสตศึกษาทั้งหมด 9 โรงเรียน ผู้ปกครองมีความสนใจและยินดีให้ความร่วมมือตลอดการทดลอง จำนวน 20 คน
2. ระยะเวลาในการทดลอง การทดลองครั้งนี้ใช้เวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์ โดยใช้ชุดการสอนวีดิโอเทป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชูตภาษามือกับคนหูหนวก แบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 เรื่อง เรื่องไปโรงเรียน ใช้เวลา 15 นาที เรื่องครอบครัวของออย ใช้เวลา 15 นาที เรื่องเลข วัน เดือน ใช้เวลา 20 นาที เรื่องสนทนาภาษามือ ใช้เวลา 15 นาที
3. เนื้อหาชุดการสอนวีดิโอเทป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชูตภาษามือกับคนหูหนวก เป็นการใชภาษามือพื้นฐานโดยเลือก คำ วลี ประโยค ในการทบทวนภาษามือ แบ่งออกเป็น 4 เรื่อง

3.1 เรื่อง ใบโรงเรียน มีจุดประสงค์เพื่อทำภาษามือเกี่ยวกับกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ ตื่นนอน ล้างหน้า แปรงฟัน สระผม อาบน้ำ แต่งตัว กินข้าว ดื่มน้ำ ใบโรงเรียน สวัสดิ์คุณครู

3.2 เรื่อง ครอบครัวของออย มีจุดประสงค์เพื่อทำภาษามือบุคคลในครอบครัว ได้แก่ พ่อ แม่ พี่ ออย (จัน) น้อง ศาส์พี่สถานที่ ได้แก่ ครอบครัว บ้าน โรงเรียน

3.3 เรื่อง เลข วัน เดือน มีจุดประสงค์เพื่อทำภาษามือเลข 1 - 10, 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100 วันจันทร์ - วันอาทิตย์ เดือนมกราคม - ธันวาคม

3.4 เรื่อง สนทนาภาษามือ มีจุดประสงค์เพื่อทำภาษามือสนทนาเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัว ได้แก่ ชื่ออะไร, มีพี่ - น้อง กี่คน, บ้านอยู่ที่ไหน, เรียนชั้นอะไร, อายุเท่าไร และ ศาส์พี่ สวัสดิ์ ขอโทษ ขอบคุณ ขอบใจ เสียใจ

4. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ความสามารถของผู้ปกครองในการใช้ภาษามือสื่อสารชุดการสอนวีดีโอเทป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุด ภาษามือกับคนหูหนวก

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ภาษามือ หมายถึง ภาษาสำหรับคนหูหนวก ใช้มือ สีน้ํา กริยาท่าทางประกอบ ในการสื่อความหมาย ถ่ายทอดอารมณ์ แทนการพูดระหว่างคนหูหนวกกับคนหูหนวก และระหว่างคนหูหนวกกับคนปกติ

2. ชุดการสอนวีดีโอเทป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุด ภาษามือกับคนหูหนวก หมายถึง แถบบันทึกภาพที่ผลิตขึ้นเป็นชุดการสอน โดยมีจุดมุ่งหมาย เนื้อหา กระบวนการเรียนการสอน สื่อประสมแบบฝึกหัด คำเฉลย เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ แบ่งออกเป็น 4 เรื่อง

2.1 เรื่อง ใบโรงเรียน มีจุดประสงค์เพื่อทำภาษามือเกี่ยวกับกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ ตื่นนอน ล้างหน้า แปรงฟัน สระผม อาบน้ำ แต่งตัว กินข้าว ดื่มน้ำ ใบโรงเรียน สวัสดิ์คุณครู ทำภาษามือ ถาม - ตอบ เป็นประโยคได้ และทำภาษามือสื่อสารกับคนหูหนวกได้

2.2 เรื่อง ครอบครัวของออย มีจุดประสงค์เพื่อทำภาษามือบุคคลในครอบครัว ได้แก่ พ่อแม่ พี่ ออย (จัน) น้อง ศัพท์สถานที่ ได้แก่ ครอบครัว บ้าน โรงเรียน ศัพท์ คำกริยา ได้แก่ เป็น อยู่ มี ทำงาน ของศัพท์ที่ใช้ในประโยคตาม ได้แก่ ใคร ที่ อะไร 5, ภาษามือถาม - ตอบ เป็นประโยคได้ และทำภาษามือสื่อสารกับคนหูหนวกได้

2.3 เรื่อง เลข วัน เดือน มีจุดประสงค์เพื่อทำภาษามือ เลข 1 - 10, 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100 วันจันทร์ - วันอาทิตย์ เดือนมกราคม - ธันวาคม, ภาษามือถาม - ตอบเป็นประโยคได้ และทำภาษามือสื่อสารกับคนหูหนวกได้

2.4 เรื่อง สำนวนภาษามือ มีจุดประสงค์เพื่อทำภาษามือสนทนาเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัว ได้แก่ ชื่ออะไร, มีพี่ - น้อง กี่คน, บ้านอยู่ที่ไหน, เรียนชั้นอะไร, อายุเท่าไร และ ศัพท์ สวัสดิ์ ขอโทษ ขอบคุณ ขอบใจ เสียใจ และทำภาษามือสื่อสารกับคนหูหนวกได้

3. เด็กหูหนวก หมายถึง เด็กที่สูญเสียการได้ยิน ซึ่งเมื่อทำการวัดการได้ยินด้วย เสียงบริสุทธิ์ ณ ความถี่ 500, 1000, 2000 รอบต่อวินาที ได้ค่าเฉลี่ยความไวในการได้ยิน น้อยที่สุดที่วัดได้จาก 3 ค่า ความถี่นั้นในหูข้างที่ดีกว่า ตั้งแต่ 91 เดซิเบลขึ้นไป ซึ่งจัดอยู่ใน ระดับที่เรียกว่า หูหนวก

4. ความสามารถของผู้ปกครองในการใช้ภาษามือ หมายถึง การที่ผู้ปกครองใช้ ภาษามือสื่อสารศัพท์ชุดการสอนวิธีโอเทป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวกในชุด ภาษามือกับคนหูหนวก เรื่องไปโรงเรียน เรื่องครอบครัวของออย เรื่องเลข วัน เดือน เรื่องสนทนาภาษามือ

5. เกณฑ์ประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของชุดการสอนวิธีโอเทป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกณฑ์ประสิทธิภาพ ของชุดการสอนวิธีโอเทปที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้กำหนดไว้ในระดับ 80/80 โดยมีความหมายดังนี้

80 ตัวแรก เป็นความสามารถของจำนวนผู้เรียนโดยเฉลี่ย 80%

80 ตัวหลัง เป็นคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังการเรียนโดยเฉลี่ย 80%

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษามือ
 - 1.1 ความหมายของภาษามือ
 - 1.2 เทคนิคการสื่อสารด้วยภาษามือ
 - 1.3 ความสำคัญของภาษามือต่อคนหูหนวกและผู้ปกครอง
 - 1.4 ความสามารถของผู้ปกครองในการศึกษาภาษามือ และการสอนทักษะปฏิบัติ
 - 1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษามือ
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนวิธีโอเพอ
 - 2.1 ความหมายของชุดการสอน
 - 2.2 ส่วนประกอบของชุดการสอน
 - 2.3 ลักษณะของชุดการสอนที่ดี
 - 2.4 ความหมายของวิธีโอเพอ
 - 2.5 ความสำคัญของวิธีโอเพอการเรียนการสอน
 - 2.6 รูปแบบการผลิต กระบวนการผลิต การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนวิธีโอเพอ
 - 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนวิธีโอเพอ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษามือ

๑ 1. ความหมายของภาษามือ

ภาษามือเป็นภาษาหนึ่ง สำหรับติดต่อสื่อสารระหว่างคนหูหนวกกับคนหูหนวก และคนหูหนวกกับคนปกติ โดยใช้กริยาท่าทางแทนการพูด ในการสื่อความหมาย นักการศึกษาได้ให้ความหมายของภาษามือไว้ดังนี้

กรมสามัญศึกษา (2526 : 3) ภาษามือเป็นภาษาสำหรับคนหูหนวก ภาษามือ
 สี่หน้า กริยาท่าทางการสื่อความหมาย ถ่ายทอดอารมณ์แทนการพูด ภาษามือของแต่ละชาติ
 มีความแตกต่างกัน เช่นเดียวกับภาษาพูด ซึ่งแตกต่างกันตามขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม
 และลักษณะภูมิศาสตร์ เช่น ภาษามือจีน ภาษามืออเมริกัน และภาษาไทย เป็นต้น ภาษามือ
 เป็นภาษาที่นักการศึกษาด้านการศึกษาของคนหูหนวกตกลง และยอมรับกันแล้วว่า เป็นภาษาหนึ่ง
 สำหรับติดต่อสื่อความหมาย ระหว่างคนหูหนวกกับคนหูหนวกด้วยกัน และระหว่างคนปกติกับคน
 หูหนวก

กองการศึกษาพิเศษ คณะครูโรงเรียนโสตศึกษาทุ่งมหาเมฆ (2520 : 3)
 กล่าวว่า ภาษามือ เป็นภาษาที่มีความหมาย ใช้สื่อความหมายแทนการพูดของคนหูหนวก
 รดยใช้มือ สี่หน้าท่าทางประกอบในการสื่อความหมาย

กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534 :
 21 - 23) กล่าวว่า ภาษามือ เป็นภาษาอิสระ เป็นภาษาพูดของคนหูหนวก เป็นภาษา
 ที่แสดงรูปแบบอาการ เพื่อช่วยสื่อความหมาย เป็นภาษาที่แสดงออกความคิด รดยใช้มือ
 ปาก ร่างกาย และใบหน้า เป็นภาษาที่มีการเคลื่อนไหว มีไวยกรณ์ของตนเอง เป็นสิ่ง
 ที่จำเป็นสำหรับคนหูหนวก

ผดุง อารยะวิญญู (2533 : 26) กล่าวว่า ภาษามือ เป็นระบบสื่อสาร
 อย่างหนึ่งของคนหูหนวก ผู้พูดจะใช้มือทั้งสองข้างแสดงท่าทาง หรือแสดงการวางมือในตำแหน่ง
 ต่าง ๆ กัน แต่ละตำแหน่งของมือจะมีความหมาย เหมาะสมสำหรับคนหูหนวกไม่สามารถสื่อสาร
 กับผู้อื่นได้ด้วยการพูด ผู้ที่จะเข้าใจภาษามือจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับภาษามือ

มลิวลีย์ ธรรมแสง (ม.ป.ป. : 1 - 2) แปลจากภาษามืออเมริกัน ภาษามือ
 เกิดจากการเคลื่อนไหวของมือ แขน ตา ใบหน้า ศีรษะ และร่างกาย เป็นท่าทางต่าง ๆ กัน
 ท่าทางและการเคลื่อนไหวเหล่านี้ คนหูหนวกใช้แทนคำพูด และสำเนียง สูงต่ำ

สตรอง (Strong. 1988 : 61) กล่าวว่า ภาษามืออเมริกันเป็นภาษาอีก
 ภาษาหนึ่งที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง มีรูปแบบที่ต่างจากภาษาที่คนอเมริกันใช้

รจนา ทรพรานนท์ และคนอื่น ๆ (2528 : 96) กล่าวถึง ภาษามือ เป็นการ
 ใช้การเคลื่อนไหวของมือ เป็นสัญลักษณ์แทนความคิดออกมาเป็นคำ วลี ประโยค ภาษามือ
 เป็นอีกภาษาหนึ่งที่มีคำศัพท์ โครงสร้างของประโยค และกฎเกณฑ์ทางไวยกรณ์ที่แตกต่างจาก
 ภาษาพูดทั่วไป เปรียบเทียบภาษาต่างประเทศ คนปกติเรียนรู้ได้จากการฝึกหัด

เบรนแนน (Brennan. 1991 : 37) กล่าวถึง ภาษามือว่าเป็นการแสดง การเคลื่อนไหวของร่างกาย การใช้ท่ามือ ทิศทางการเคลื่อนไหว ตำแหน่งการเคลื่อนไหวของ มือทำให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ต้องประกอบกับการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของใบหน้า คิ้ว ตา ศีรษะ ไหล่ ปาก แก้ม ภาษามือช่วยในการสนทนาตอบคำถามเป็นประโยคบอกเล่า คำถาม ปฏิเสธ ให้นักหูหนวกได้เข้าใจดียิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า ภาษามือ เป็นภาษาของคนหูหนวก ใช้มือ สี่นิ้ว กริยาท่าทางแทน การพูด ในการสื่อความหมายติดต่อกับผู้อื่นแทนความคิดออกมาเป็น คำ วลี ประโยค ซึ่งมีไวยากรณ์ เป็นของตนเอง ใช้สื่อความหมายระหว่างคนหูหนวกกับคนหูหนวกด้วยกัน และระหว่างคนหูหนวก กับคนปกติ จำเป็นสำหรับคนหูหนวกที่ต้องใช้ในชีวิตประจำวัน

2. ⁶⁰⁷เทคนิคการสื่อสารด้วยภาษามือ

การสื่อสารด้วยภาษามือ มีเทคนิคการเคลื่อนไหวของมือเป็นหลัก และใช้กริยาอาการของหน้าตา การเคลื่อนไหวอย่างมีจังหวะ เป็นท่าที่ท่าง่าย มองเห็นได้ชัดเจน มีความหมายใกล้เคียงธรรมชาติ ทำให้เกิดความเข้าใจ

กรมสามัญศึกษา (2526 : 3 - 4) ภาษามือที่ใช้กันอยู่ในกลุ่มคนหูหนวกชาติ หนึ่ง ๆ จะมีอยู่ 2 อย่างคือ

1. ภาษามือธรรมชาติ (Sign Language) เป็นภาษามือที่กลุ่มคนหูหนวก คิดท่าทางขึ้นมาเพื่อใช้แทนคำพูด ส่วนมากเป็นท่าทางที่เลียนแบบธรรมชาติที่จะช่วยคนหูหนวก ให้มีพัฒนาการในภาษาประจำชาติเท่าเทียมกับคนปกติ

2. ภาษามือประดิษฐ์ (Signed) เป็นภาษามือที่ ครู ผู้ปกครอง หรือญาติมิตร ของคนหูหนวกคิดขึ้นแทนภาษาพูด และภาษาเขียนประจำชาติ เพื่อให้มีคำใช้เพียงพอต่อการศึกษา และการสื่อความหมายโดยเฉพาะในเรื่องนามธรรม ภาษามือที่ประดิษฐ์ขึ้นนี้ส่วนมากเป็นภาษามือ ที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งเป็นภาษามือที่ทำท่าคำแต่ละคำตามไวยากรณ์ภาษาพูด หรือภาษาเขียนของ คนปกติ ภาษามือประดิษฐ์มักจะนำการสะกดนิ้วมือ (Fingerspelling) มาประสมด้วย

ลักษณะของภาษามือ ภาษามือ เป็นภาษาท่าทางการเคลื่อนไหวของมือเป็นหลัก และใช้กริยาอาการของหน้าตา และร่างกายส่วนอื่น ๆ มาเป็นส่วนประกอบช่วยทำให้เกิดความเข้าใจ ท่าทางที่คนหูหนวกยอมรับจะต้องเป็นท่าที่ท่าย่าย สะดวก รวดเร็ว มีความหมาย ใกล้เคียงธรรมชาติ และเหมาะสมกับหลักสรีรศาสตร์ ท่ามือควรจะท่าย่างมีจังหวะ มีการเว้นระยะ ไม่ทำท่าทางรวดเร็วจนเกินไป เพื่อให้ผู้ในรัศมีที่สายตาสามารถมองเห็นได้ชัดเจน

หลักการของภาษามือ ประกอบด้วยโครงสร้างดังนี้

1. ท่ามือ
2. ตำแหน่งของมือ
3. การเคลื่อนไหวของมือ
4. ทิศทางของฝ่ามือ

ท่ามือ คือ การทำมือเป็นท่าต่าง ๆ เช่น ก้มมือ แขนมือ กางนิ้ว รวมนิ้ว จีบนิ้ว เป็นต้น

ตำแหน่งของมือ ตำแหน่งของมือจะให้ความหมายที่แตกต่างกัน ถึงแม้ว่าท่ามือจะเป็นท่าเดียวกัน เช่น

ใช้นิ้วชี้ชี้ที่หน้าอก หมายถึง " ฉัน "

ดำชี้ที่ขมับ หมายถึง " ฐู "

ตำแหน่งที่ทำท่ามือควรอยู่ในรัศมีที่สายตาสามารถมองเห็นได้ง่าย และชัดเจน คือ บริเวณศีรษะ และอกส่วนหน้า ไม่ควรต่ำกว่าระดับเอว คำนามามือที่แสดงถึงความรู้สึกต่าง ๆ มักจะแสดงท่ามือในตำแหน่งใกล้เคียงกับความหมายของคำนั้น ๆ เช่น

ท่ามือบริเวณศีรษะ จะเกี่ยวกับความคิด เช่น ฐู ผัน ฉลาด

ท่ามือบริเวณอก จะเกี่ยวกับความรู้สึก เช่น รัก เสียใจ ขอบคูล

ท่ามือบริเวณลำตัว จะเป็นคำทั่ว ๆ ไป เช่น ถูก ชักผ้า รองเท้า

การเคลื่อนไหวของมือ ท่ามือทำเดียวกัน แต่การเคลื่อนไหวไปในทิศทางต่างกัน ความหมายจะแตกต่างกัน เช่น

มือทั้งสองตั้งขึ้น ห้วแม่มือชิดกัน แล้วเลื่อนออกห่าง หมายถึง " เปิด "

แต่ถ้าตั้งมือห่างกันพอควรแล้ว เลื่อนให้ห้วแม่มือชิดกัน หมายถึง " ปิด "

การเคลื่อนไหวมือมักจะใช้มือที่ถนัดเป็นมือที่เคลื่อนไหว ไม่บังคับว่าจะใช้มือซ้ายหรือมือขวาเสมอไป

ทิศทางของฝ่ามือ เป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่ง ซึ่งทำให้ท่ามือมีความหมายต่างกัน เช่น ท่ามือเดียวกัน ตำแหน่งที่เดียวกัน แต่ทิศทางของฝ่ามือต่างกัน ความหมายจะต่างกัน

ตั้งมือขึ้น นิ้วชิดกัน หันฝ่ามือออก ยื่นไปข้างหน้า หมายถึง ของเขา

แต่ถ้าหันฝ่ามือเข้าหาตัว หมายถึง ของฉัน

การทำมือถ้าอยู่ในระดับสายตาตามองเห็นได้ง่าย เช่น บริเวณใบหน้ามักจะท่ามือเดียว เช่น สวย อืม แต่ถ้าท่าระดับต่ำกว่าอกจะทำสองมือ เพื่อให้เห็นชัดเจนขึ้น เช่น กระบอง ถ้าท่าทำสองมือและต้องเคลื่อนไหวมือใดมือหนึ่ง มือที่ถนัดจะเป็นมือที่เคลื่อนไหว มือที่ไม่ถนัดจะอยู่นิ่งหรือเป็นฐาน

สรุปได้ว่าภาษามือที่ใช้กันในปัจจุบันในประเทศไทยประกอบด้วยลักษณะโครงสร้าง ท่ามือ ตำแหน่งของมือ การเคลื่อนไหวของมือ ทิศทางของฝ่ามือ รอยใช้ภาษามือธรรมชาติ และภาษามือประดิษฐ์ เป็นท่าทางที่ทำได้ง่ายสะดวกรวดเร็ว มีความหมายใกล้เคียงธรรมชาติ ท่าอย่างมีจังหวะ และอยู่ในรัศมีที่สายตาตามองเห็นได้ชัดเจน

3. ความสำคัญของภาษามือต่อคนหูหนวกและผู้ปกครอง

ประมวญ ดิฉินสัน (2524 : 105) ได้กล่าวถึงความสำคัญไว้ดังนี้

ถ้าเด็กหูหนวกต้องเรียนภาษามือ พ่อแม่และสมาชิกในครอบครัวควรจะเรียนด้วยการใช้ภาษามือมีประโยชน์ไม่แพ้คนหูหนวกเท่านั้น เพราะทำให้เข้าใจความรู้สึกนึกคิด และการแสดงออกของมนุษย์ได้กว้างขวางยิ่งขึ้น

มลิวลย์ ธรรมแสง (ม.ป.ป. : 6 - 7) ได้กล่าวถึงความสำคัญไว้ดังนี้

เพื่อให้รู้จักวิธีสื่อสารอย่างเหมาะสมกับเด็กหูหนวก มีความเข้าใจที่ถูกต้องว่าภาษามือเป็นภาษาที่ต้องใช้สื่อความหมายกับเด็กคนพิการ ใช้เป็นสื่อแสวงหาประสบการณ์ และสร้างความรู้ให้กับเด็ก

เพื่อให้ครอบครัวเด็กหูหนวกมีความรู้เบื้องต้น การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้สึกในระหว่างบิดามารดา และผู้ปกครองของเด็กหูหนวกด้วยกัน

เพื่อให้ผู้ปกครองแนะนำเด็กให้พวกเขาได้เรียนรู้ด้วยตนเอง มอบหมายหน้าที่
ความรับผิดชอบ หักให้ตัดสินใจเรียนรู้ด้วยตนเอง

เพื่อให้ลดความเครียดของสภาพอารมณ์ จิตใจ ที่เกิดจากการมีบุตรหลาน
และหาหนทางที่เหมาะสมในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

เมอร์ฟี (อรอนงค์ สุวรรณกุล. 2525 : 12 ; อ้างอิงมาจาก Murphy.
1979 : 265 - 266) ได้เสนอแนะลักษณะของชีวิตที่มีสุขภาพจิตดีสำหรับครอบครัวที่มีเด็ก
ทารก คือ

1. ระดับสุขภาพทางอารมณ์ของผู้ใหญ่ หรือผู้ปกครอง ได้แก่ มีความรู้จักตัวเอง
ยอมรับความเป็นจริงที่เกี่ยวกับตัวเอง มีความรู้สึกที่ตัวเองมีคุณค่า และมีความรับรู้ที่ตัวเอง
มีความเจริญไปในทิศทางที่มีความสำคัญ

2. ครอบครัวสร้างให้เกิดความสัมพันธ์ที่ให้ความจำเป็นในการดำรงชีวิตอยู่
และความมั่นคงปลอดภัย มีผลต่อความสัมพันธ์ และเกิดความมั่นใจของเด็ก ซึ่งเป็นบันไดแก่
ความเจริญเติบโตของเด็ก

3. ทักษะที่ดีในการตั้งความหวัง ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานความรู้สึกที่ดีว่า อะไร
เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในสิ่งที่ดีต่อเด็กและครอบครัว มีการทำเกี่ยวข้องอย่างมีเหตุผล

4. มีทัศนคติที่ดีต่อสังคม และชุมชน สมาชิกที่ดีมีความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลอื่น ๆ
ในสังคม และสถาบันองค์กรต่าง ๆ

5. มีสมรรถนะในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง

6. ตั้งค่านิยม และเป้าประสงค์ที่เหมาะสมให้เหมาะกับครอบครัว

7. บรรยากาศในบ้าน เปิดโอกาสให้สมาชิกของครอบครัว แต่ละคนสามารถ
เจริญเติบโตไปในทิศทางที่เป็นไปตามความแตกต่าง และสนองความต้องการของบุคคล ซึ่งเป็น
ผลให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาของครอบครัวโดยรวม

อรอนงค์ สุวรรณกุล (2525 : 8) กล่าวว่า ผู้ปกครองมีส่วนช่วยในการ
สอนเด็ก โดยไม่ปล่อยให้เป็นภาระด้านการศึกษาเป็นเพียงแต่หน้าที่ของโรงเรียนเท่านั้น

เฟลทเชอร์ (Fletcher. 1987 : 56) กล่าวถึงความสำคัญของภาษามือ
และการเรียนภาษามือตั้งแต่แรกเกิดจนถึงเกณฑ์เข้าโรงเรียนว่า มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ทําให้
เด็กทารกได้มีโอกาส ได้เตรียมความพร้อมศึกษาการอยู่ร่วมกันในสังคม การช่วยเหลือกัน

ในสังคม การช่วยเหลือตนเอง การสื่อสาร ทำให้เด็กมีความมั่นใจ และประสบผลสำเร็จได้ดีกว่าการสื่อสารแบบอื่น

รูตเซอร์ (Rudser. 1988 : 47) กล่าวถึงความสำคัญของผู้ปกครองในการศึกษาภาษามือ เพราะเห็นความจำเป็นอย่างยิ่งในการติดต่อสื่อสารกับบุตรหลานของตน ถ้าได้พัฒนาภาษามือตั้งแต่เด็กยังเล็กก่อนเข้าโรงเรียน ทำให้เด็กได้พัฒนาศักยภาพของเด็กได้รวดเร็ว และยังกล่าวต่อไปอีกว่า การที่ผู้ปกครองสามารถศึกษาภาษามือได้ในโอกาสต่างกัน

1. ฐานะทางเศรษฐกิจ
2. ความสามารถทางด้านสติปัญญา
3. ความสามารถความแตกต่างในการรับรู้
4. ความสามารถด้านการเรียนรู้
5. โอกาส และเวลา
6. อารมณ์ และเจตคติ

คายล์ (Kyle. 1990 : 95) กล่าวถึงความสำคัญของคนหูหนวกที่มีผู้ปกครองเป็นคนหูหนวกได้ใช้ภาษามือตั้งแต่อายุ 1 - 5 ขวบ ทำให้พัฒนาความรู้ ความคิด การใช้ชีวิตในสังคมได้ดีกว่าคนหูหนวกที่มีผู้ปกครองเป็นคนปกติไม่มีการใช้ภาษามือกับเด็กหูหนวก

มาร์เกตส์ และบรีเอท (Margetts and Brouillette. 1991 : 99) ได้ทำการวิจัยถึงความสำคัญของภาษามือเป็นภาษาสามารถสื่อสารนำไปสู่การเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ได้ดีเช่นเดียวกับการใช้ภาษาพูดในการสื่อสาร ได้ทำการทดลอง เด็กหูหนวกที่มีผู้ปกครองเป็นคนหูหนวกโดยใช้ภาษามือ และเด็กหูหนวกที่มีผู้ปกครองเป็นคนปกติ โดยใช้ภาษาพูดสื่อสาร ใช้การเขียนกำหนดเรื่องให้ ทำความเข้าใจประโยคกลุ่มคำในการสื่อความหมายผลการทดลองพบว่า การใช้ภาษามือสามารถสื่อสารได้ดีเท่ากับการใช้ภาษาพูด

เฮเกอร์ โคเฮน (Hager Cohen. 1994 : 77) กล่าวถึงความสำคัญในการศึกษาภาษามือของผู้ปกครอง เพื่อใช้กับเด็กหูหนวกว่า การเรียนรู้ภาษามือสามารถเข้าใจได้ง่ายรวดเร็วกว่าการรับรู้ด้านอื่น เพราะคนหูหนวกใช้สายตาในการรับรู้ศึกษาภาษามือได้ดีกว่าภาษาพูดสำหรับคนหูหนวกภาษามือเป็นภาษาแม่ที่นำไปสู่ความสำเร็จด้านการศึกษา ด้านสังคม ด้านจิตวิทยา และด้านวัฒนธรรมได้ง่ายกว่าการเรียนรู้แบบอื่น

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ผู้ปกครองมีความสำคัญมากในการศึกษาภาษามือ เพื่อเตรียมความพร้อมในการช่วยเหลือบุตรหลาน พัฒนาการสื่อสาร นำไปสู่การพัฒนาด้านสังคม อารมณ์ จิตใจ ให้เต็มศักยภาพของเด็กทุกคนอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ความสามารถของผู้ปกครองในการศึกษาภาษามือ และการสอนทักษะปฏิบัติ

สื่อ วีดิโอเทปการสอนที่สร้างขึ้นมีจุดประสงค์ใช้กับผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ได้คำนึงถึงหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ เพราะผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้ต่างจากเด็ก

กษกร สังขชาติ (2527 : 179 - 180) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะเกิดผลดีต้องขึ้นอยู่กับความสนใจ ต้องการทราบผลทันที ผู้ใหญ่เมื่อสูงอายุขึ้น ความทรงจำจะลดลง จะจำในเฉพาะเรื่องที่มีความสำคัญ และน่าสนใจ การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยง ประสบการณ์เดิม ในด้านการเรียนการสอน จะให้มีประสิทธิภาพต้องขึ้นอยู่กับทัศนคติของผู้เรียนและผู้สอน ครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญ เป็นผู้อำนวยความสะดวกทุก ๆ ด้านในเรื่องการเรียนการสอน และการมีส่วนร่วมในด้านอื่น ๆ ด้วย

ในด้านการเรียนการสอน นอกจากเข้าใจหลักการแล้วควรรู้ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่เป็นพื้นฐานด้วย ซึ่งกษกร สังขชาติ (2527 : 185) ได้สรุปไว้ดังนี้คือ

1. ความต้องการ และความสนใจของผู้ใหญ่ ซึ่งผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้ในเรื่องที่ตนสนใจ มีการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดผลสำเร็จในการเรียน
2. สภาพชีวิตของผู้ใหญ่ ซึ่งผู้ใหญ่เป็นผู้มีประสบการณ์ในการเรียนการสอน ควรยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียน ควรคำนึงถึงสภาพต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของผู้ใหญ่เป็นหลัก
3. การวิเคราะห์ประสบการณ์ ต้องมีการวิเคราะห์ประสบการณ์ของผู้เรียนอย่างละเอียดมาก เพื่อนำประสบการณ์ที่ได้มาจัดการเรียนการสอน
4. ผู้ใหญ่ต้องนำตนเองโดยธรรมชาติจะเน้นบทบาทของครูผู้สอนจึงควรเน้นผู้เรียนเป็นจุดศูนย์กลาง

5. ผู้ใหญ่มีความแตกต่างระหว่างบุคคลมาก การจัดการเรียนการสอนควรจัดตามประสบการณ์ของผู้เรียนตามความเหมาะสมด้านเวลาและสถานที่

สรุปได้ว่า ความสามารถของผู้ปกครองในการศึกษาภาษามือนั้นต้องคำนึงถึงความแตกต่าง ความต้องการ ความสนใจของผู้ใหญ่ในการศึกษาภาษามือ ซึ่งเป็นภาษาใหม่ ภาษาหนึ่ง ผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และสามารถทราบผลทันที การจัดการเรียนเน้นผู้เรียนเป็นจุดศูนย์กลาง

ในการเรียนการสอน การสอนทักษะปฏิบัติ การเรียนรู้แสดงออกในรูปของการกระทำ ซึ่งต่างจากการเรียนรู้ทางทฤษฎี

สุชาติ ศิริสุขไพฑูรย์ (2526 : 24 - 91) ได้กล่าวถึง ทักษะปฏิบัติว่า ลักษณะในการเรียน และธรรมชาติของการเรียนทักษะปฏิบัติในการเรียนรู้ทักษะของกล้ามเนื้อ ซึ่งเป็นลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นผลผลิตจากการเรียนในการพัฒนาความสามารถ ความชำนาญ ความเที่ยงตรงของกล้ามเนื้อของบุคคล ทักษะทางกล้ามเนื้อของบุคคลจัดเป็นพฤติกรรมทางทักษะพิสัย แต่การเรียนรู้ทางกล้ามเนื้อก็ต้องอาศัยความรู้ ทางพุทธิพิสัย และทัศนคติที่ดีทางด้านจิตพิสัย ที่สอดคล้องความสัมพันธ์กันด้วยการเรียนรู้ทักษะมักแสดงออกในรูปของการกระทำ ซึ่งในบางครั้งอาจไม่ใช้คำพูดเพื่ออธิบายทักษะที่มีอยู่ในตัวผู้เรียนให้บุคคลอื่นฟังได้ชัดเจน ทำกับการกระทำออกมาในรูปของการกระทำ และผลงานที่ทำ ซึ่งต่างกับการเรียนรู้ทางทฤษฎี ซึ่งสามารถอธิบายการรู้ในความรู้ที่ได้ออกมา การเรียนรู้ที่ดี จะเกิดขึ้นเมื่อผู้สอนวางแผนไว้อย่างรอบคอบ บังคับหนึ่งคือ พิจารณาหลักของการเรียนรู้ หลักการเรียนรู้อาจพิจารณาได้ 3 ด้าน การเรียนรู้ทักษะของผู้เรียน การเรียนรู้ด้านทักษะด้านพฤติกรรม การเรียนรู้ด้านทักษะความเข้าใจ สรุปเป็นหลักใหญ่ ๆ ให้ผู้สอนยึดถือปฏิบัติ ดังนี้คือ

1. ผู้เรียนได้เป็นฝ่ายแสดงออกมากกว่าการได้อยู่นิ่งเฉย
2. เทคนิคที่ดี และความพอใจในการฝึกเป็นสิ่งสำคัญ เทคนิคการฝึกที่ดีจะช่วยทำให้ผลการเรียนรู้ดีขึ้น
3. การเรียนรู้ต้องมีเป้าหมาย ซึ่งจะช่วยประสิทธิภาพการเรียน
4. การเสริมแรงและการตรวจปรับ เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นซึ่งจะช่วยส่งเสริมพฤติกรรม และการตอบสนองที่ดี
5. การเรียนรู้ต้องสนุกสนานเพลิดเพลิน บรรยากาศไม่น่าเบื่อ

การฝึกทักษะจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ผู้เรียนได้ฝึกหัดทบทวนด้วยตัวเองให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ การเรียนรู้ทักษะปฏิบัติที่ได้นอกจากจะมีการฝึกหัดปฏิบัติทางกลั่นเนื้อแล้ว ยังต้องประกอบคู่กับความรู้ทฤษฎีและทัศนคติด้วย ซึ่งจะทำได้ดีภายใต้ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นความรู้ขั้นปฏิบัติ และขั้นชำนาญถึงอัตโนมัติ การฝึกทักษะปฏิบัติจะเน้นเรื่องการฝึกทักษะให้ผู้เรียนฝึกฝนเพื่อผลแห่งการปฏิบัติได้ เมื่อทำแล้วยังต้องส่งเสริมจุดหมายด้านความรู้และเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้ด้วย การสอนแบบฝึกปฏิบัตินี้ จะรวมถึงการเรียนรู้ในห้องทดลอง การสอนแบบทดลอง และการฝึกฝนต่าง ๆ เป็นต้น

สรุปได้ว่า หัวใจของการสอนทักษะปฏิบัติคือ การให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติในสิ่งที่เรียนนั้น มีการเสริมแรงปฏิบัติขั้นชำนาญถึงอัตโนมัติ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษามือ

สตักเกส และเปิร์ช (Stuckies and Berch. 2509 : 297) ทำการวิจัยเรื่องการใช้ภาษามือของเด็กหูหนวกตั้งแต่อายุยังน้อย เด็กหูหนวกเป็นเด็กที่พ่อแม่เป็นคนหูหนวกใช้ภาษามือ 105 คน กับเด็กหูหนวกที่มีพ่อแม่หูปกติใช้ภาษาพูด 105 คน ผลการศึกษาวิจัยความสามารถในการพูดไม่ต่างกัน เด็กที่ใช้ภาษามือ สามารถอ่านหนังสือ อ่านคำพูด เขียนหนังสือ และปรับตัวทางสังคม และจิตวิทยาดีเท่าเด็กหูหนวกที่ใช้ภาษาพูด

ควิกเลย์ (Quickley. 2512 : 298) ทำการวิจัยการใช้ภาษามือ ตั้งแต่อายุยังน้อย เป็นนักเรียนหูหนวกที่เรียนโดยวิธีการพูด 16 คน กับนักเรียนหูหนวกที่เรียนพูด และใช้ภาษามือ 16 คน ผลการวิจัย กลุ่มนักเรียนที่เรียนพูดกับการใช้ภาษามือ ทำคะแนนได้ดีกว่ากลุ่มที่เรียนโดยการใช้การพูดในเรื่อง ภาษา การอ่านคำพูด ความสามารถในการเรียนโดยทั่ว ๆ ไป

เวอร์นอน และโคห์ (Vernon and Koh. 2514 : 296) ทำการวิจัยเรื่องการใช้ภาษามือของเด็กหูหนวก เป็นเด็กหูหนวกแต่กำเนิด 32 คน พ่อแม่เป็นคนหูหนวกใช้ภาษามือ กับเด็กหูหนวกที่มีพ่อแม่หูปกติ 32 คน ใช้ภาษาพูด เด็ก 2 กลุ่ม มีระดับอายุ สติปัญญา และเพศเหมือนกัน ผลการวิจัยทางสติปัญญาจากแบบทดสอบของแอสตันพอร์ต เด็กหูหนวกที่มีการใช้ภาษามือ ความสามารถในการอ่าน การเข้าใจบทความ ความหมาย คำศัพท์ ภาษาเขียน ดีกว่าเด็กหูหนวกที่ใช้ภาษาพูด และเด็กทั้ง 2 กลุ่ม ไม่มีความแตกต่างในความชัดเจนของการออกเสียง การอ่าน คำพูด การปรับตัวทางสังคมจิตวิทยา

จากงานวิจัยที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ภาษามือมีความสำคัญกับเด็กหูหนวก และผู้ปกครองของเด็กหูหนวกมาก การใช้ภาษามือในการสื่อสาร สามารถนำไปสู่ การอ่าน การเขียน เข้าใจ คำศัพท์ บทความและการปรับตัวทางสังคมที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนวีดีโอเทป

1. ความหมายของชุดการสอน

นักการศึกษาต่างก็ให้ความหมายของชุดการสอนในแง่มุมต่าง ๆ กันดังนี้

ลัดดา สุขปรีดี (2523 : 29) อธิบายว่าชุดการสอนคือ การจัดโปรแกรม การเรียนการสอนโดยใช้สื่อหลายชนิดร่วมกัน หรือว่าระบบสื่อประสม เพื่อสนองจุดมุ่งหมาย ในการเรียนการสอนที่ตั้งไว้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และให้เกิดความสะดวกต่อการใช้ในการเรียน การสอน

วสันต์ อดิศักดิ์ (2524 : 94) อธิบายว่าชุดการเรียนการสอน หรือชุด การเรียน หมายถึง การนำสื่อการสอนโดยเฉพาะสื่อประสมเข้ามาจัดอย่างเป็นระบบเพื่อให้ สอดคล้องกับเนื้อหาของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ทั้งนี้เพื่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ที่สูงขึ้น

วาสนา ขาวหา (2522 : 32) อธิบายว่าชุดการสอน หมายถึง การวางแผน การเรียนการสอนโดยใช้สื่อต่าง ๆ ร่วมกันหรือการใช้สื่อประสม เพื่อสร้างประสบการณ์ในการ เรียนรู้อย่างกว้างขวางและเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ โดยจัดไว้เป็นชุดในลักษณะของ หรือกล่อง

สรุปได้ว่าชุดการสอน คือ ระบบการนำสื่อประสมที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และ ประสบการณ์ของแต่ละหน่วยมาใช้ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเป็นการตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วยให้เกิดความสะดวก ในการเรียนการสอน

2. ส่วนประกอบของชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2525 : 44) กล่าวถึงชุดการสอนแผนจุฬา เป็นการนำเอาวิธีการจัดระบบมาใช้ในการสร้างชุดการสอน ซึ่งนำเอาสื่อการสอนแบบประสมมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการสอน แบ่งเป็นขั้นตอนการผลิต 10 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดเนื้อหาและประสบการณ์
2. กำหนดหน่วยการสอน เนื้อหาสามารถถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนในหนึ่งสัปดาห์
3. กำหนดหัวเรื่อง เป็นหน่วยการสอนย่อย
4. กำหนดคอนแทกซ์และหลักการ สอดคล้องกับหัวเรื่อง
5. กำหนดวัตถุประสงค์ โดยคิดเป็นจุดประสงค์ที่มีเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
6. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
7. กำหนดแบบประเมินผล ต้องมีแบบประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิง

พฤติกรรม

8. เลือกและผลิตสื่อการสอน อุปกรณ์และวิธีการสอนถือเป็นสื่อทั้งสิ้น จัดสื่อเป็นหมวดหมู่ เตรียมไว้ก่อนไปทดลอง

9. การหาประสิทธิภาพชุดการสอน เป็นการประกันว่าชุดการสอน ผู้สร้างต้องกำหนดเกณฑ์ คำนึงถึงการเรียนรู้เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และทำให้ผู้เรียนบรรลุผล

10. การใช้ชุดการสอน ได้ปรับปรุงและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ สามารถนำไปสอนผู้เรียนได้ตามประเภทของชุดการสอน โดยใช้ขั้นตอนดังนี้

- 10.1 ผู้เรียนทำแบบทดสอบ
- 10.2 จินนาเข้าสู่บทเรียน
- 10.3 ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้
- 10.4 สรุปผล
- 10.5 ทำแบบสอบหลังเรียน

โฮเวล (Howell. 1973 : 127) เสนอแนะว่าชุดการเรียนรู้การสอนจะต้องประกอบด้วย

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรและวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
2. รายเนื้อหาวิชาและสิ่งที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เช่น กิจกรรมหรือวิธีการที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุถึงพฤติกรรมขั้นสุดท้าย
3. วิธีการวัดความก้าวหน้าของผู้เรียน สามารถวัดได้บรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้เพียงใด

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับชุดการสอนที่กล่าวมา สรุปได้ว่าชุดการสอนควรจะต้องประกอบด้วย

1. จุดมุ่งหมายของบทเรียน
2. คู่มือการใช้ เพื่อให้ผู้ใช้สามารถทราบได้ว่าการใช้ชุดการสอนนั้นได้อย่างไรบ้าง และมักจะประกอบด้วยคำชี้แจงสำหรับผู้ใช้ สิ่งที่ใช้ต้องเตรียม บทบาทของผู้เรียน แผนการสอน เนื้อหาโดยสังเขป แบบประเมินผลต่าง ๆ
3. คำสั่ง เพื่อเป็นแนวทางของผู้ใช้ในการประกอบกิจกรรมการเรียนรู้
4. เนื้อหาสาระในรูปของสื่อประสมต่าง ๆ
5. การประเมินผล ทั้งการประเมินผลก่อนการเรียนรู้ ระหว่างเรียน และหลังเรียน

3. ลักษณะของชุดการสอนที่ดี

วสันต์ อดิศักดิ์ (2524 : 54) กล่าวถึง แนวคิดในการผลิตชุดการสอน และคุณค่าของชุดการสอนอันเป็นลักษณะของชุดการสอนที่ดีนั้นควรจะต้องมีลักษณะดังนี้คือ

1. ช่วยให้การถ่ายทอดเนื้อหาวิชาการดีขึ้น เพราะมีสื่อหลายอย่างในการสร้างความเข้าใจเนื้อหาวิชาการนั้น ๆ
2. แก้ไขความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะไม่ว่าจะเรียนเก่งหรืออ่อน ต่างก็เรียนได้สำเร็จเหมือนกัน จะต่างกันแต่ระยะเวลาเท่านั้น
3. ช่วยเพิ่มความสนใจของผู้เรียนได้มากขึ้น จากสื่อที่ได้จัดทำไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. แก้ไขปัญหาการขาดแคลนบุคลากรทางการสอนได้ เพราะผู้เรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเองหรือต้องการความช่วยเหลือจากผู้สอนเพียงเล็กน้อยเท่านั้น
5. ช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ให้สูงขึ้น เพราะการสร้างสื่ออย่างมีระบบและคำนึงถึงจิตวิทยาการเรียนรู้

6. ส่งเสริมการศึกษาของประชาชนทั่วไปได้อย่างดี

สมิธ (Smith. 1973 : 26) ให้ความเห็นว่าชุดการสอนที่ดีนั้นจะต้องจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกและวิธีการต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้การเรียนบรรลุเป้าหมาย เช่น

1. ใช้สื่อหลาย ๆ อย่าง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ดีขึ้น
2. หาวิธีการหลาย ๆ รูปแบบ โดยมีจุดมุ่งหมายและขอบเขตการหลาย ๆ อย่าง
3. แบ่งเนื้อหาออกเป็นขั้นตอนตามลำดับความยากง่าย
4. ควรมีกิจกรรมหลาย ๆ อย่าง ให้ผู้เรียนได้เลือกและให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม

ในบทเรียน

สรุปได้ว่า ชุดการสอนที่ดีต้องมีจุดมุ่งหมายตรงตามเนื้อหาวิชา มีสื่อเหมาะสม วิธีการเรียน รูปแบบฝึกหัด และการวัดผล ช่วยแก้ปัญหาผลเรียนให้มีประสิทธิภาพการเรียนรู้สูงขึ้น

4. ความหมายของวีดิโอเทป

สันทัด ภิวาลสุข (2527 : 20) อธิบายว่า วีดิโอแปลความตามศัพท์เทคนิค หมายถึง "ภาพ" วีดิโอเทป ซึ่งเป็นที่รู้จักกันขณะนี้ แปลได้ว่า เทปบันทึกภาพ

วีดิโอเทป ใช้ได้ทั้งบันทึก และเล่นเทป ออกทางเครื่องรับโทรทัศน์

วัฒนวรรณ สงวนเรือง (2528 : 20) อธิบายว่า สื่อการสอนวีดิโอเทป หมายถึง เทปบันทึกภาพที่ผลิตขึ้นเป็นบทเรียนโดยเฉพาะ โดยมีจุดประสงค์ เพื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้มากขึ้น

สรุปได้ว่า วีดิโอเทป เป็นเทปบันทึกภาพที่ผู้วิจัยใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน เพื่อช่วยผู้ปกครองฝึกภาษามือ เป็นสื่อที่กระตุ้นเร้าใจ ให้ผู้เรียนสนใจบทเรียนมากขึ้น

5. ความสำคัญของวิดีโอเทปการเรียนการสอน

วิดีโอเทปมีความสำคัญเกี่ยวกับการเรียนการสอน นักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

เกสลิณี รัชติกเสถียร (2523 : 181) กล่าวว่า การนำวิดีโอเทปมาใช้ย่อมก่อให้เกิดประโยชน์ในวงการศึกษา

1. สามารถที่จะนำการสอนของครู ซึ่งอาจเป็นการสอนหรือการสาธิตกลับมาฉายซ้ำให้ผู้เรียนดูหลายครั้ง

2. สามารถบันทึกการการสอน เพื่อนำกลับมาใช้กับชั้นเรียนหลายชั้นโดยไม่ต้องเตรียมการสอนใหม่

3. การบันทึกภาพการสอนของครูในชั้นเรียนหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน แล้วทบทวนเพื่อวิเคราะห์และประเมินผล จะได้ปรับปรุงหรือเปรียบเทียบอันจะนำมาซึ่งการสอนที่ดี

หม ภูมิภาค (2515 : 51) กล่าวถึง คุณค่าพิเศษของวิดีโอที่มีต่อการศึกษาอยู่หลายประการ

1. เป็นเครื่องมือที่จะเข้าถึงคนหมู่มากได้พร้อม ๆ กันโดยสะดวกและประหยัด

2. เป็นการผสมผสานส่วนที่ดีที่สุดของวิทยุและโทรทัศน์เข้าด้วยกัน

3. เป็นเครื่องมือที่สามารถเอาชนะอุปสรรคของการเรียนรู้หลายประการ เพราะสามารถที่จะเสนอความคิดสำคัญ สร้างทัศนคติให้ข่าวสารสำคัญโดยไม่จำเป็นต้องมีความสามารถสูงหรือต้องอยู่ ณ สถานที่เหตุการณ์นั้น ๆ ด้วย

4. เป็นการขยายความสัมพันธ์ส่วนตัวของครูที่เก่งหรือผู้มีความเชี่ยวชาญในด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะไปถึงผู้รับมาก ๆ

5. วิดีโอเทปจะช่วยให้เกิดการปรับปรุง และพัฒนาทางสังคมที่สำคัญ

6. มีความปัจจุบันทันด่วน ทำให้ผู้รับสนใจมาก และยอมก่อให้เกิดการเรียนรู้สูงขึ้น

7. วิดีโอเทปสามารถนำเอาอุปกรณ์การศึกษาอื่น ๆ เช่น ของจริงรูปภาพ ภาพยนตร์ และอื่น ๆ เข้ามาใช้ร่วมกันด้วยความสะดวก การใช้อุปกรณ์การศึกษาหลายอย่างร่วมกันเช่นกัน ย่อมทำให้ผู้เรียนเข้าใจดี

8. บทเรียนทางวิดีโอเทปมีครูสอนเพียงคนเดียวอาจถ่ายทอดไปยังผู้เรียนเป็นจำนวนมาก ๆ ได้พร้อมกัน นับว่าประหยัดด้านเวลาและอุปกรณ์ จำนวนครูผู้สอน และด้านการเงินเป็นอย่างมาก

ทพุลย์ จันทยศ (2526 : 42) ได้กล่าวถึงวิดีโอเทปที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอนว่าค่าใช้จ่าย ในการที่จะผลิตวิดีโอเทปโรงเรียนนั้นไม่แพงมากนักภาพยนตร์ที่ดี ๆ ก็มีสาระสามารถยืมมาบันทึกเองได้ การถ่ายทำของจริง ก็ทำให้สะดวกไม่ต้องล้างฟิล์มเหมือนภาพยนตร์ ประโยชน์ที่จะได้จากการใช้วิดีโอเทปในการเรียนการสอนก็คือ ผู้เรียนได้เห็นทั้งภาพและฟังทั้งเสียงเหมือนกับภาพยนตร์หรือชมโทรทัศน์ทำให้ผู้เรียนไม่เบื่อ

สันหัตถ์ ภีบาลสุข (2527 : 24) ให้ความเห็นว่า ปัจจุบันเทคโนโลยีด้านวิดีโอเทป กำลังมีบทบาททางการเรียนการสอนมากขึ้น เพราะสามารถนำไปใช้ได้ทุกระดับชั้น และสามารถนำไปใช้กับทุกวิชา โดยวิดีโอเทป เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาดังนี้ คือ

1. การพัฒนาการสอน ด้วยวิดีโอเทปบันทึกการสอนไว้เพื่อให้ผู้สอน และกรรมการปรับปรุงหลักสูตรได้ทบทวนและปรับปรุงการสอนให้ดียิ่งขึ้น
2. ช่วยในการประเมินผลการกระทำของตนเองสามารถเปิดโอกาสให้มีการแก้ไขปรับปรุงการกระทำให้ดียิ่งขึ้น
3. สามารถใช้กับกลุ่มผู้เรียนต่าง ๆ กันได้กล่าวคือ
 - 3.1 การศึกษามวลชน โดยผลิตรายการแล้วส่งให้สถานีโทรทัศน์เป็นผู้ส่งกระจายสาร
 - 3.2 การศึกษากลุ่ม ปัจจุบันใช้ได้ผลมากเพราะมีผลย้อนกลับ (Feedback) รวดเร็ว
 - 3.3 การศึกษารายบุคคล โดยการผลิตรายการการศึกษาบุคคลให้แต่ละคนได้ศึกษา

ฮูเบเนอร์ (Huebener. 1960 : 97 - 98) กล่าวถึง ความสำคัญของวิดีโอเทปเกี่ยวกับการเรียนการสอน

1. ใช้รายการวิดีโอเทปประกอบการเรียนการสอน เพื่อแบ่งเบาภาระการสอนของครู ในด้านการจัดหาสื่อการเรียนร่วมกันได้เป็นอย่างดี

2. วิดีโอเทปแก้ปัญหาการขาดแคลนครู โดยเฉพาะครูที่เชี่ยวชาญแขนงวิชาต่าง ๆ เพราะครูคนเดียวสามารถสอนผู้เรียนได้เป็นจำนวนมาก

3. เป็นสื่อกลางในการสาธิตและการสอนได้ดี เพราะสามารถใช้สื่อการเรียนการสอนหลายชนิดประกอบกัน และแสดงให้เห็นสิ่งที่ลึกซึ้งยากๆ ให้ใหญ่ได้ชัดเจนขึ้น โดยใช้กล้องถ่ายเข้าไปในระยะใกล้ได้

4. ช่วยปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนได้ดีขึ้น เพราะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่ทันต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ และสามารถทำให้นักเรียนน่าสนใจมากขึ้น

สรุปได้ว่า ความสำคัญของวิดีโอเทปการเรียนการสอน สามารถนำไปใช้กับบุคคลจำนวนมาก ทุกระดับชั้น ทุกวิชา ในการพัฒนาการสอน ปรับปรุงการสอน ประเมินผลการกระทำของตนเอง สามารถนำกลับมาฉายซ้ำโดยไม่ต้องเตรียมการสอนเป็นการผสมผสานสื่อการเรียนให้มีประสิทธิภาพ

6. รูปแบบการผลิต กระบวนการผลิต การหาประสิทธิภาพชุดการสอนวิดีโอเทป

การผลิตวิดีโอเทปเพื่อการศึกษาทำได้หลายรูปแบบ เช่น ชุดการเรียนสำเร็จรูปแบบโปรโตคอล (Protocol Package) หมายถึง การใช้วิดีโอเทปบันทึกภาพกิจกรรม หรือเหตุการณ์ที่สำคัญเรื่องใดเรื่องหนึ่งไว้ล่วงหน้า แล้วนำมาพัฒนาเป็นสื่อสำหรับการฝึกอบรม เพื่อให้เข้ากับการศึกษาอบรมวิเคราะห์หาเหตุผลแสดงความคิดเห็น และกำหนดทิศทางของพฤติกรรม ที่ถูกต้องว่าควรเป็นอย่างไร เพื่อให้ได้มาซึ่งสาระของการเรียนรู้โดยตรงต่อไป

นอกจากนี้ ฉลองชัย สุรวัฒนบูรณ์ (2528 : 214 - 309) เสนอแนวคิดการใช้วิดีโอเทปที่น่าสนใจคือ ผู้สอนควรจัดทำบทเรียนหรือการสอนแบบสำเร็จรูปต่าง ๆ โดยมีภาพประกอบและบันทึกเทปการสอนจัดไว้เป็นชุดอย่างมีระบบ วิดีโอเทปบันทึกบทเรียนที่ทำไว้สามารถนำมาสอนได้หลายโอกาส เช่น ถ้าครูมีความจำเป็นไม่สามารถสอนได้ อาจให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าจากวิดีโอเทปที่บันทึกไว้ นอกจากนี้ยังใช้เป็นเครื่องมือฝึกทักษะบางอย่างที่ผู้เรียนสามารถทำได้จากการดูวิดีโอเทป ในชุดการสอนวิดีโอเทปที่ครูได้จัดทำขึ้นมีการตั้งคำถาม และเฉลยคำตอบ และควรมีสมาคมคู่มือแนะนำการเรียน การใช้สื่อคำถามที่ผู้เรียนจะทบทวนฝึกหัดอีกด้วย

นอกจากนี้ในการผลิตวิดีโอเทปเพื่อการศึกษา ถ้าต้องการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่สร้างขึ้น นิยมเกณฑ์ประสิทธิภาพของสื่อโดยตั้งไว้ 90/90 สำหรับเนื้อหาวิชาที่เป็นความรู้ความจำเป็น และเนื้อหาวิชาที่เป็นทักษะหรือเจตคติไม่ต่ำกว่า 80/80

ไพโรจน์ ตรีธนากุล และคนอื่น ๆ (2529 : 31 - 37) สำหรับชุดการสอน วิดีโอเทปไมโครคอมพิวเตอร์ศึกษาเฉพาะกรณีการเขียนรายงานและวิทยานิพนธ์ โดยจัดทำเป็น บทเรียนสำเร็จรูป วิดีโอเทปประกอบไมโครคอมพิวเตอร์ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จำนวน 44 คน มีความรู้พื้นฐานการเขียนรายงานเบื้องต้นพอสมควร ปรากฏว่า ชุดการสอนวิดีโอเทปประกอบไมโครคอมพิวเตอร์นี้สามารถเพิ่ม การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้ดี ผู้เรียนสามารถเขียนรายงานการวิจัย หรือวิทยานิพนธ์ได้ นอกจากนี้ ประโยชน์ที่สำคัญในการจัดสร้างชุดบทเรียนสำเร็จรูปวิดีโอเทปประกอบไมโครคอมพิวเตอร์นี้ คือ การกำหนดการเรียนรู้ของผู้เรียนไปตามขั้นตอนอย่างแท้จริง

อมรา ปฐมบุญบุญฤทธิ์ (2528 : 76 - 77) กล่าวถึง เนื้อหาและรูปแบบของ การผลิตวิดีโอเทปเพื่อการศึกษาว่า ควรคำนึงถึงชนิดของรายการที่จะนำมาใช้ เพื่อประโยชน์ ทางการศึกษา แบ่งได้ 2 ลักษณะ เช่นเดียวกับรายการโทรทัศน์ซึ่งออกอากาศเผยแพร่ในรูปแบบ รายการสด และการบันทึกวิดีโอเทปไว้ล่วงหน้า ดังนี้

1. วิดีโอเทปทางการศึกษา วิดีโอเทปทางการสอนเป็นการที่จัดทำจากบทเรียน หลักสูตรในโรงเรียนโดยมุ่งสอนบทเรียนแก่ผู้เรียนในวิชาและระดับชั้นต่าง ๆ
2. วิดีโอเทปเพื่อการศึกษา เพื่อการเสนอข้อเท็จจริงและเรื่องราวที่มีคุณค่าทางการศึกษาแก่ประชาชน ซึ่งอาจมีการสอนผนวกความรู้แก่ผู้รับในระดับหรือประเภทต่าง ๆ

สรุปได้ว่า ชุดการสอนวิดีโอเทปสามารถผลิตได้หลายรูปแบบ นำมาใช้ประกอบการเรียน หรือผลิตเป็นชุดการสอนสำเร็จรูป

กระบวนการผลิตวิดีโอเทปการสอน

กระบวนการผลิตรายการวิดีโอเทปการสอน ดังได้กล่าวต่อไปนี้

ชัชชัย สันติประภา (2529 : 18 - 27) กล่าวถึง ขั้นตอนในการผลิต วิดีโอเทปไว้ว่า การวางแผนเพื่อผลิตรายการวิดีโอเทปเพื่อการศึกษาเป็นจำนวนมาก สิ่งแรก

ที่ผู้ผลิตรายการสอนควรมีความรู้คือ ขั้นตอนในการผลิตวิดีโอเทป ผู้ผลิตปฏิบัติตามจะทำให้การผลิตรายการวิดีโอเทปดำเนินไปอย่างราบรื่นและสำเร็จตามความมุ่งหมายขั้นตอนในการผลิตรายการวิดีโอเทปมี 13 ขั้นตอนด้วยกัน คือ

1. การวางแผน ขั้นนี้ผู้ผลิตรายการต้องคำนึงปัจจัยต่าง ๆ ในการผลิตรายการ เช่น เนื้อหา เวลา ค่าใช้จ่าย และผู้ร่วมงาน นอกจากนี้ยังคำนึงถึง

1.1 วัตถุประสงค์และเป้าหมายในการผลิต โดยพยายามที่จะกำหนดให้เด่นชัดแน่นอนลงไปว่ามีวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการผลิตอย่างไรบ้าง

1.2 กำหนดหัวข้อเรื่องให้กระชับรัดกุมฟังดูแล้วน่าสนใจ

1.3 กำหนดบุคคลเป้าหมายว่าเป็นใคร

1.4 ประชุมเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ ที่จะช่วยในงานผลิต เพื่อซักซ้อมและทำความเข้าใจร่วมกันในวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของรายการวิดีโอเทปที่จะจัดทำขึ้น

2. รวบรวมเอกสารและงานวิจัย รวบรวมข้อมูลและเอกสารที่จำเป็นสำหรับการจัดทำรายการวิดีโอเทปตรวจสอบความถูกต้อง รวมทั้งคุณภาพและปริมาณด้วย ซึ่งขั้นนี้มีความสำคัญมาก

3. คัดเลือกเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ หลังจากรวบรวมและตรวจสอบเอกสารข้อมูลจากตำรา รายงานการวิจัยต่าง ๆ ทั้งหมดแล้วก็นำมาคัดเลือกเอาเฉพาะที่เกี่ยวข้องและจำเป็นจะต้องใช้ในการเขียนบทรายการเท่านั้น

4. การเขียนบทรายการวิดีโอเทป ผู้เขียนบทจะนำเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมากำหนดเป็นภาพและเสียงเป็นเรื่องราวตามที่กำหนดไว้ตามวัตถุประสงค์บทวิดีโอเทปเมื่อผลิตแล้วจะเป็นแนวทางในการถ่ายทำประกอบเรื่องต่อไป

5. การเตรียมบันทึกวิดีโอเทป ขั้นนี้เป็นการเตรียมเพื่อบันทึกภาพตามตารางงานการบันทึกที่กำหนดไว้ วัสดุและอุปกรณ์ที่จำเป็นอะไรบ้าง ใครเป็นผู้รับผิดชอบในแต่ละแง่ของการถ่ายทำ และจะถ่ายทำที่ไหนในห้องบันทึกภาพ (Studio) หรือถ่ายทำนอกสถานที่ (Outside Studio หรือ Outdoor Recording) การนัดแนะผู้เกี่ยวข้องในการบันทึกภาพให้พร้อม เพื่อให้งานเป็นไปอย่างสำเร็จลุล่วง

6. การเตรียมงานศิลปกรรม ในการผลิตรายการวิดีโอเทปจำเป็นต้องมีการเกี่ยวกับศิลปกรรม เช่น ชื่อเรื่อง รายชื่อผู้ร่วมผลิตรายการ ภาพวาด วัสดุกราฟิก (แผนภูมิ แผนภาพ แผนสถิติ และแผนภาพหรือแผนผัง ฉากและสิ่งประกอบฉากอื่น ๆ
7. อุปกรณ์และวัสดุที่ใช้ในการสาธิต ก่อนการบันทึกวิดีโอเทปต้องแน่ใจว่าสิ่งต่าง ๆ ที่จะใช้ในการสาธิตตามเนื้อหาที่กำหนดไว้มีความพร้อมที่จะหยิบใช้สอยสะดวก
8. การบันทึกภาพ ก่อนการบันทึกภาพ ผู้กำกับแสดงจะตรวจสอบส่วนต่าง ๆ ของเครื่องมือ และการต่อสายทั้งหมดให้เรียบร้อย ตรวจสอบสี ความคมชัด และความถูกต้องของภาพตามบท จากเครื่องรับโทรทัศน์ควบคุมดูแลการทำงานของหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ ไปพร้อมกัน
9. การตัดต่อ หลังจากบันทึกภาพได้ตามต้องการแล้วก็ต้องนำภาพต่าง ๆ มาตัดต่อให้เป็นเรื่องเป็นราวตามที่กำหนด
10. การบันทึกเสียง ในขั้นนี้เป็นขั้นของการบันทึกเสียงต่าง ๆ ที่จะถูกบันทึกเข้าไปในวิดีโอเทปตามบทนั้น ควรจะได้มีการบันทึกเสียงลงในเทปก่อน เพราะการติดต่อบันทึกเสียงจะง่ายกว่าการตัดต่อวิดีโอเทปโดยเฉพาะ หากเรานำเสียงลงบนเทปม้วนเสียงต่าง ๆ ที่จะมีการบันทึกในขั้นนี้ก็จะมีความสะดวก รวดเร็ว และเสียงประกอบ
11. การฉายทดลอง เมื่อตัดต่อวิดีโอเทปและบันทึกเสียงต่าง ๆ ตามบทที่กำหนดไว้แล้ว นำเอาวิดีโอเทปมาให้ผู้ร่วมงานฝ่ายต่าง ๆ ได้ชมตรวจสอบและวิพากษ์วิจารณ์ว่ายังมีอะไรบกพร่องอยู่ทำการปรับแก้ไข นำวิดีโอเทปต้นแบบดังกล่าวไปสาธิตลงบนเทปที่จะนำไปฉายให้กับกลุ่มเป้าหมาย โดยส่วนตัวอย่างกลุ่มบุคคลเป้าหมาย เมื่อฉายแล้วก็นำผลมาวิเคราะห์แล้วปรับปรุงแก้ไข นำไปฉายให้กับกลุ่มตัวอย่างบุคคลเป้าหมายที่แท้จริงดูอีกครั้ง การผลิตวิดีโอเทปดังกล่าวก็จะสำเร็จตามเป้าหมาย
12. การนำไปใช้ นำวิดีโอเทปที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงแล้วไปฉายกับบุคคลเป้าหมาย ซึ่งอาจเป็นการฉายประกอบการสอน ฉายในห้องฝึกอบรม หรือฉายบนรถเคลื่อนที่
13. การประเมินผล ควรมีการประเมินผลการชมรายการวิดีโอเทปทำให้เราได้ทราบว่า บุคคลเป้าหมายมีความคิดอย่างไรเกี่ยวกับการฉายภาพ การสาธิต (ถ้ามี) การดำเนินเนื้อหา การตัดต่อ ศิลปกรรม ดนตรี และเสียงประกอบ จากการประเมินนี้ ผู้ผลิตสามารถนำปรับปรุงรายการวิดีโอเทป และเป็นแนวทางในการผลิตรายการวิดีโอเทปเรื่องอื่น ๆ

หากผู้สอนต้องการตรวจสอบให้ทราบว่าหลังจากที่บุคคลกลุ่มเป้าหมายได้ชมรายการวิดีโอเทปแล้วมีความรู้เพิ่มขึ้นหรือไม่ ก็อาจจะทำการทดสอบความรู้ของผู้ชมก่อนชมรายการวิดีโอเทป (Pretest) และหลังจากชมรายการวิดีโอเทปแล้ว ทำการทดสอบหลังการชม (Posttest) อีกครั้ง แล้วนำผลทดสอบก่อนการชมและหลังการชมรายการวิดีโอเทปมาเปรียบเทียบกัน หากคะแนนทำการทดสอบหลังการชมสูงกว่าคะแนนก่อนการชมรายการ ย่อมแสดงว่า บุคคลกลุ่มเป้าหมายได้รับความรู้เพิ่มเติมจากการชมรายการวิดีโอเทปเรื่องดังกล่าว

สุรัชย์ สิกขานันท์ (2529 : 6 - 7) กล่าวถึง ประโยชน์ของวิดีโอเทปในการนำไปผลิตรายการโทรทัศน์

1. เครื่องบันทึกวิดีโอเทป สามารถบันทึกได้ทั้งภาพสีและขาวดำ
2. เมื่อบันทึกแล้วสามารถนำมาใช้ เพื่อดูรายการที่บันทึกนั้นทันที
3. ภาพที่บันทึกเมื่อดูแล้วมีคุณภาพเหมือนภาพยนตร์ที่ใช้ฟิล์ม 35 มม. ผู้ดูจะแยกไม่ออกว่าเป็นรายการสดหรือการบันทึกเทปไว้ล่วงหน้า
4. วิดีโอเทป สามารถบันทึกแล้วลบได้ทันที อาจลบบางส่วนหรือลบทั้งหมดแล้วบันทึกใหม่ได้ (อาจถึง 100 - 200 ครั้ง โดยไม่ชำรุด)
5. สามารถติดต่อภาพและเสียงได้
6. เทปที่บันทึกขนาดต่าง ๆ เป็นสากล เช่น ขนาด 1/2 นิ้ว 3/4 นิ้ว และ 1 นิ้ว สามารถนำไปใช้กับเครื่องอื่น ๆ ได้ดี แม้จะเป็นวีเนอผลิตคนละบริษัทก็ตาม สะดวกในการนำไปแลกเปลี่ยนจำหน่ายให้แก่สถานีอื่น ๆ ได้

สรุปได้ว่า การผลิตรายการวิดีโอเทปการสอน ต้องมีการวางแผนตามลำดับขั้นตอน เพื่อได้งานที่มีคุณภาพ ต้องนำไปหาประสิทธิภาพ

การหาประสิทธิภาพของรายการวิดีโอเทปเพื่อการศึกษา

ก่อนที่จะนำวิดีโอเทปการสอนไปใช้ควรมีการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพของรายการวิดีโอเทปนั้นเสียก่อน เพราะจะทำให้ทราบถึงข้อบกพร่องหรือปัญหาที่เกิดขึ้น ผู้ผลิตดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น ทำให้เกิดความมั่นใจได้ว่ารายการวิดีโอเทปที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ เมื่อนำไปใช้แล้วเกิดผลต่อผู้เรียนอย่างแท้จริง เนื้อหาที่บรรจุอยู่ในรายการวิดีโอเทปการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ ถือว่าเป็นชุดการสอนแบบหนึ่งด้วย

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2525 : 247 - 248) ให้นิยามคิดเกี่ยวกับการหาประสิทธิภาพของบทเรียนวิดีโอเทปการสอนและชุดการสอนว่า จะกำหนดเป็นเกณฑ์ที่ผู้สอนคาดหมายว่าผู้เรียนจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นที่พึงพอใจ โดยกำหนดให้เป็นเปอร์เซ็นต์ของผลเฉลี่ย ของคะแนนการทำงานและการประกอบกิจกรรมของผู้เรียนทั้งหมด และประสิทธิภาพของชุดการสอนวิดีโอเทป 80/80 80 ตัวแรกเป็นค่าความสามารถของจำนวนผู้เรียนโดยเฉลี่ย 80% 80 ตัวหลังเป็นคะแนนที่ได้จากการหาแบบทดสอบหลังการเรียนโดยเฉลี่ย 80% ประสิทธิภาพของกระบวนการต่อ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์นั่นเอง ตัวอย่าง เช่น 80/80 หมายความว่า เมื่อเรียนจากชุดการสอน ผู้เรียนสามารถทำแบบฝึกหัดหรืองานเฉลี่ยได้ร้อยละ 80 ส่วนการที่จะกำหนดค่าว่าเป็นเท่าไรให้ผู้สอนเป็นผู้พิจารณาตามความพอใจ โดยปกติเนื้อหาความรู้มักตั้งไว้ 80/80 หรือ 90/90 ส่วนเนื้อหาที่เป็นทักษะหรือเจตคติอาจตั้งไว้ต่ำกว่านี้ เช่น 70/70 หรือ 75/75 ดังนั้น สื่อการเรียนการสอนทุกประเภทที่สร้างขึ้นก่อนที่จะนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำไปหาประสิทธิภาพด้วยเหตุผลดังนี้

1. เป็นการประกันคุณภาพของบทเรียนหรือชุดการสอนนั้นว่า อยู่ในขั้นสูงเหมาะที่จะลงทุนผลิตเป็นจำนวนมาก
2. เพื่อช่วยให้ผู้ที่นำบทเรียนหรือชุดการสอนไปใช้เกิดความมั่นใจว่ามีประสิทธิภาพในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จริง
3. เพื่อช่วยให้ผู้ผลิตมีความมั่นใจว่า เนื้อหาสาระที่บรรจุลงในบทเรียนหรือชุดการสอนเหมาะสม ง่ายต่อการเข้าใจ อันจะช่วยให้ผู้ผลิตมีความชำนาญสูงขึ้นเป็นการประหยัดพลังงาน เวลา และงบประมาณในการเตรียมต้นแบบ

สรุปได้ว่า การหาประสิทธิภาพช่วยให้ผู้ผลิตมีความมั่นใจว่าสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน เมื่อนำไปใช้แล้วเกิดผลประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างแท้จริง และมีประสิทธิภาพ

7. งานวิจัยเกี่ยวกับชุดการสอนวิดีโอเทป

การวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่นักการศึกษาต่างประเทศ ได้ทำการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับวิดีโอเทป บทเรียนดังนี้

โฮมส์ (Holmes. 1960 : 54) ทำการวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบผล การเรียนทางวิดีโอเทป และการเรียนกับครูในชั้นเรียน" ที่มหาวิทยาลัยมิชิแกน เพื่อศึกษา การสอนทางวิดีโอเทปจะช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนครูได้เพียงไร ผลการศึกษาพบว่าร้อยละ 90 ของนักเรียนที่เรียนทางวิดีโอเทป กับนักเรียนที่เรียนในชั้นเรียนธรรมดา มีผลการเรียน ไม่แตกต่างกัน วิดีโอเทปสามารถนำมาแก้ปัญหาการขาดแคลนครูที่มีความสามารถได้

เฮย์มัน (Hayman. 1964 : 240) ได้ทำการวิจัยการสอนภาษาสเปนทาง โทรทัศน์กับกลุ่มตัวอย่างของนักเรียน เกรดห้า และหก จำนวน 13,000 คน พบว่า การดู โทรทัศน์ซ้ำอีกครั้งเป็นครั้งที่สอง โดยไม่มีการสอนเพิ่มเติม จะให้ผลการเรียนรู้สูงกว่าเมื่อ เปรียบเทียบกับการสอนอย่างอื่น

นีลส์ (Neilth. 1969 : 268 - 284) ทำการวิจัยเรื่อง "การใช้ วิดีโอเทปการสอนสำหรับสอนทักษะการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย" พบว่า การใช้วิธีสอนโดยวิดีโอเทปได้รับความสนใจจากนักศึกษามาก เป็นวิธีการที่เหมาะสมที่จะนำ เสนอการสอนแบบต่าง ๆ สำหรับนักศึกษาจำนวนมาก ประหยัดและช่วยพัฒนาการเรียนการสอน สามารถที่จะนำวิดีโอเทปมาฉายซ้ำได้หลายครั้ง ผู้เรียนได้เรียนรู้มาก เห็นเกี่วข้องทำให้มีความ สนใจมากยิ่งขึ้น

โคนิค และ ฮิล (Koenig and Hill. 1967 : 12) ทำการวิจัยเรื่อง "เปรียบเทียบผลการเรียนการสอนโดยใช้วิดีโอเทป กับการเรียนการสอนกับครูในห้องเรียนปกติ" พบว่า การเรียนการสอนโดยใช้วิดีโอเทปให้ผลดีกว่าการเรียนการสอนโดยครูในห้องเรียนปกติ เพราะการเรียนการสอนทางวิดีโอเทปมีการเตรียมตัวดีกว่า และเป็นสิ่งเร้าสำหรับผู้เรียน

เบอร์ค (Burke. 1983 : 12) ทำการวิจัยเรื่อง "ศึกษาการสอนโดยใช้ วิดีโอเทปกับการสอน โดยใช้ครูในห้องเรียนปกติ" ผลการวิจัยพบว่า การสอนโดยใช้วิดีโอเทป ให้คุณภาพการเรียนการสอนดีกว่าการสอนโดยใช้ครูในห้องเรียนปกติ และให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า การสอนโดยวิดีโอเทปดีกว่า เพราะสามารถให้ผู้เรียนมองทั่วถึงได้ทุกคน ไม่ว่าเป็นการสอนแบบ สาธิตการทดลอง หรือการสอนด้านภาษา

ลัว์ (Lauer. 1992 : 54) ทำการวิจัย การใช้ชุดการสอนวิดีโอเทป เรื่อง การเรียนรู้ในการจำโดยการนำเสนอ 3 แบบ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 20 คน ระดับชั้นประถมศึกษา กลุ่มที่ 1 ให้ดูชุดการสอนเรื่องและเหตุการณ์โดยไม่

การทบทวน กลุ่มที่ 2 ให้อุทิศการสอนเรื่องเดียวกัน เวลาผ่านไปหนึ่งสัปดาห์กลับมาทบทวน
กลุ่มที่ 3 ให้อุทิศการสอนเรื่องเดียวกันแล้วมีการสรุปทบทวน ผลการวิจัยพบว่า การเรียน
ชุดการสอนวิดีโอเทปของกลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 3 มีการจำเรื่องราวและเหตุการณ์ได้ดีกว่า
กลุ่มที่ 1

ลาสเตอร์ (Lasater. 1993 : 69) ทำการวิจัยเรื่อง การใช้ชุดการสอน
วิดีโอเทปในการช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาทางด้านสติปัญญา และออทิสติกโดยการฝึกช่วยเหลือตนเอง
ผลการวิจัยพบว่า การเรียนรู้จากชุดการสอนวิดีโอเทปสามารถช่วยให้เด็กได้ฝึกปฏิบัติ พัฒนาตนเอง
หลังจากการใช้ชุดการสอนวิดีโอเทปแล้ว เด็กสามารถปรับตัวนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

แม็คคองกี (McConkey. 1993 : 89) ได้ทำการวิจัย โดยใช้ชุดการสอน
วิดีโอเทปในการเรียนการสอนคนพิการ เด็ก ผู้ใหญ่ ครอบครัวที่มีคนพิการ ชุมชนคนพิการ
นักวิชาการใช้สอนคนพิการ พร้อมคู่มือการสอนในการใช้ชุดการสอนวิดีโอเทป ในประเทศที่กำลัง
พัฒนา ผลการวิจัยพบว่า

1. สามารถเรียนรู้แล้วฝึกปฏิบัติได้
2. กิจกรรมต่าง ๆ เปลี่ยนได้หลายรูปแบบในการเรียนการสอน
3. การเรียนสามารถทบทวนบทเรียน เรียนซ้ำ และทำความเข้าใจตามต้องการ
4. ใช้ชุดการสอนวิดีโอเทป โดยการนำมาดัดแปลงได้ง่าย มีการอัดเสียงเป็น
ภาษาที่ใช้ในประเทศของตน
5. การใช้ชุดการสอนวิดีโอเทปสามารถนำไปสอนกลุ่มเป้าหมายได้สะดวก
6. สามารถเปลี่ยนทัศนคติของคนพิการ ได้ทราบถึงการเรียนรู้ฝึกปฏิบัติได้
7. การเรียนการสอนโดยใช้ชุดการสอนวิดีโอเทปสามารถบันทึก นำมาสอน
ได้ง่ายสะดวกรวดเร็ว
8. ชุดการเรียนการสอน สามารถเปลี่ยนแนวจากวัฒนธรรมหนึ่งปรับให้เหมาะสม
กับวัฒนธรรมของตน
9. การเรียนการสอนชุดการสอนวิดีโอเทปเป็นกิจกรรมตัวอย่าง และเป็นกำลังใจ
นำไปสู่การเรียนรู้ได้ดี

จายาลักชมี (Jayalakshmi. 1994 : 87) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้ชุดการสอนวีดิโอเทป การสอนหลักสูตรภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาในประเทศอินเดีย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนสนใจการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเป็นกลุ่ม โดยการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้การเรียนรู้ได้ดีกว่าการศึกษาด้วยตนเอง

สรุปได้ว่า การใช้วีดิโอเทปในการสอนช่วยแก้ปัญหาในการเรียน ได้รับความสนใจจากผู้เรียนเป็นวิธีการที่เหมาะสม ที่นำเสนอการสอนแบบต่าง ๆ สำหรับผู้เรียนจำนวนมาก การเรียนตามลำพัง ประหยัด แก้ปัญหาการขาดแคลนครูผู้มีความสามารถ และช่วยพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนได้

การวิจัยในประเทศ

วณี รัตนวงศ์ (2514 : 43) ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบผลการสอนวิชาสังคมศึกษาในวิทยาลัยครู โดยการใช้วีดิโอเทปกับการสอนโดยไม่ใช้วีดิโอเทป ได้นำบทเรียนที่ทำการทดลองไปสอนกับนักศึกษาในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษา 2 กลุ่ม กลุ่ม 30 คน ซึ่งมีความสามารถทางสติปัญญาเท่ากับเรียนจากครูคนเดียวกัน กลุ่มละ 5 ครั้ง แล้วทำการทดสอบ ผลปรากฏว่า นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีผลการเรียนไม่แตกต่างกัน

ปราโมทย์ เทพวัลลภ (2521 : 30 - 32) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาอิเล็กทรอนิกส์เบื้องต้น โดยวิธีเรียนด้วยตนเองจากวีดิโอเทป สไลด์เทป และการเรียนตามขั้นตอนปกติ กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมแบบผสม 3 โรงเรียนในกรุงเทพฯ พบว่า การเรียนจากวีดิโอเทป มีปริมาณการเรียนรู้ไม่แตกต่างกันกับการเรียนกับครูตามปกติ และปริมาณการเรียนรู้จากสไลด์เทปกับวีดิโอเทปไม่แตกต่างกัน

บุญชู ใจเชื้อสกุล (2526 : 42) ทำการวิจัยเรื่อง "ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาปัจจุบันพยาบาล ของนักเรียนนายสิบเหล่าแพทย์ทหารบกที่เรียนจากการสาธิตด้วยวีดิโอเทป โดยวิธีทบทวนแบบต่าง ๆ "กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนนายสิบโรงเรียนเสนาธิการ กรมการแพทย์ทหารบก ปีการศึกษา 2526 จำนวน 216 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 72 คน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการสาธิตด้วยวีดิโอเทปโดยวิธีทบทวนแบบปกติ แบบซ้ำ แบบหยุดภาพ ของกลุ่มที่มีความสามารถทางการเรียนสูงและต่ำแตกต่างกันตามลำดับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ไพโรจน์ ตรีชนากุล (2529 : 31 - 37) ทำการวิจัยเรื่อง "การสร้างชุดการสอนวิธีโอเพอประกอบไมโครคอมพิวเตอร์ ศึกษาเฉพาะกรณีการเขียนรายงาน และ วิทยานิพนธ์" โดยจัดทำเป็นแบบเรียนสำเร็จรูป กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเป็นนักระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จำนวน 44 คน มีความรู้พื้นฐานเบื้องต้นในการเขียนรายงานพอสมควร ปรากฏว่า สามารถเพิ่มการเรียนรู้กับผู้เรียนได้ดี ผู้เรียนสามารถเขียนรายงานการวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ได้ถูกต้องตามรูปแบบที่สมบูรณ์ สามารถที่จะอธิบายและแจกแจงส่วนประกอบของรูปแบบการเขียนรายงานการวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ได้

วรวรรณ จันทรัฐ (2531 : 54) ทำการวิจัยเรื่อง "การทดลองใช้ชุดการสอนแบบโทรศัพท์เพื่อช่วยผู้ปกครองเตรียมความพร้อมทางการฝึกหัดให้แก่เด็กที่บกพร่องทางการได้ยิน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โรงเรียนพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2530 ชั้นเด็กเล็ก 1 จำนวน 6 คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 6 คน เป็นนักเรียนที่ผู้ปกครองมีความสนใจ และยินดีให้ความร่วมมือในการทดลองผู้ปกครองนักเรียนชั้นเด็กเล็ก จำนวน 6 คน และผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 6 คน ใช้เวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์ ผลการทดลองพบว่า แบบฝึกหัดระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนในชุดการสอนแบบโทรศัพท์ ชุดที่ 2 มีค่าระหว่าง 90.00 ถึง 96.67 และ 83.33 ถึง 94.44 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้โดยมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

สรุปได้ว่า ผลการวิจัยดังกล่าว พบว่าครู นักศึกษา นักเทคโนโลยีทางการศึกษา ตลอดจนบุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับวงการศึกษาพยายามนำวิธีโอเพอชุดการสอนวิธีโอเพอรายการสอนวิธีโอเพอเข้าไปใช้ในการเรียนการสอนทุกวิถีทาง เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพของการเรียนรู้ใหม่ ๆ ทำให้เกิดเจ้านตัวของผู้เรียนเพิ่มขึ้น และพยายามสร้างบทเรียนวิธีโอเพอรูปแบบต่าง ๆ กัน ทำให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่ผู้ผลิตต้องการ วิธีโอเพอการสอนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษาให้เจริญก้าวหน้า และบังเกิดผลส่วนรวมต่อบุคคลผู้สนใจการวิจัยส่งผลต่อไปนี้

1. ประสิทธิภาพของวิธีโอเพอการสอนมีประสิทธิภาพไม่ด้อยไปกว่าการสอนของครู โดยวิธีปกติ
2. มีเทคนิคบางประการที่ทำให้ส่งผลต่อบทเรียน และทัศนคติ

3. วิธีเรอเทบการสอน มีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะใช้เป็นสื่อทางการเรียนการสอนได้ ทั้งนี้เพราะสามารถนำเอาอุปกรณ์การศึกษาอื่น ๆ เข้ามาใช้ร่วมกันได้
4. วิธีเรอเทบการสอนสามารถช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ เช่น ขาดแคลนครู จำนวนนักเรียนในห้องเรียนมาก
5. ผลการวิจัยวิธีเรอเทบการสอน ให้ผลการเรียนไม่แตกต่างหรือเทียบเท่ากับการสอนด้วยวิธีบรรยาย และสื่ออื่น ๆ
6. วิธีเรอเทบการสอน เป็นสื่อที่มีความเหมาะสมคุณสมบัติ และคุณลักษณะ ให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับผู้เรียนทุกระดับ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับขั้นดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. การดำเนินการทดลอง
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร เป็นผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยโรงเรียนประถมศึกษา กองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดตาก กองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้จากการสุ่มดังนี้

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดตาก กองการศึกษาพิเศษ กระทรวงศึกษาธิการ ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย จากโรงเรียนประถมศึกษาทั้งหมด 9 โรงเรียน ผู้ปกครองมีความสนใจ และยินดีให้ความร่วมมือตลอดการทดลอง จำนวน 20 คน

2.2 สัมภาษณ์ความสนใจของผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดตาก เพื่อสำรวจความสนใจและยินดีให้ความร่วมมือในการทดลอง จำนวน 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. ชุดการสอนวีดีโอเทป สอนภาษามือกับผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุดภาษามือกับคนหูหนวก
2. วีดีโอเทปประเมินผลวัดความสามารถในการทำภาษามือ ในชุดการสอนวีดีโอเทป สอนภาษามือกับผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุดภาษามือกับคนหูหนวก

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. ชุดการสอนวีดีโอเทป ภาษามือกับคนหูหนวก

1.1 การสร้างชุดการสอนวีดีโอเทป สอนภาษามือกับผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุดภาษามือกับคนหูหนวก ดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

- 1) ศึกษาการผลิตชุดการสอนแผนจุฬา เป็นการนำเอาวิธีการจัดระบบ มาใช้ในการสร้างชุดการสอน ซึ่งนำสื่อการสอนแบบผสมมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการสอน (ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2525.)
- 2) ศึกษาการใช้ในชีวิตประจำวัน จากหนังสือเสริมประสบการณ์ภาษาไทย เล่ม 1 สำหรับนักเรียนหูหนวก (นิรันดร์ สันติตระกูล. 2524)
- 3) ศึกษาภาษามือ เล่มที่ 1 เล่มที่ 2 (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2525, 2526)
- 4) ศึกษาบทาทุกรมภาษามือไทย (สมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย. 2533)
- 5) ภาพन्दจุดประสงค์ และเนื้อหา ในชุดการสอนวีดีโอเทป ภาษามือกับคนหูหนวก
- 6) เลือกและผลิตสื่อการสอนให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ และเนื้อหา จัดแยกสื่อการสอนไว้ แล้วบรรจุใส่ซอง หรือกล่องเรียงตามลำดับเรื่อง
- 7) เนื้อหาทั้งหมดจัดอยู่ในรูปของการแสดงท่าภาษามือ เพื่อฝึกปฏิบัติ มีแบบฝึกหัด มีแบบฝึกหัดการสนทนาในการสื่อสาร

8) ผลิตภัณฑ์การสอนวิธีโอเทป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก
พูดภาษามือกับคนหูหนวก แบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 เรื่อง เรื่องไปโรงเรียน เรื่องครอบครัว
ของออย เรื่องเลข วัน เดือน เรื่องสนทนาภาษามือ

ขอบเขตชุดการสอนวิธีโอเพอ ได้กำหนดเรื่องและจุดประสงค์ไว้ดังนี้

ตาราง 1 ชุดการสอนวิธีโอเพอ สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุดภาษามือกับคนหูหนวก เรื่องไปโรงเรียน

เรื่อง ไปโรงเรียน	จุดประสงค์
ใน เวลา เช้า นักเรียน ต้อง ตื่นนอน ล้างหน้า แปรงฟัน สระผม อาบน้ำ แต่งตัว กินข้าว ดื่มน้ำ เสร็จแล้ว ไป โรงเรียน พบ คุณครู ที่ โรงเรียน สวัสดี คุณครู ภาษามือถาม - ตอบ เป็นประโยค ถาม ใน เวลา เช้า นักเรียน ต้อง ทำอะไร ตอบ ตื่นนอน ล้างหน้า แปรงฟัน สระผม อาบน้ำ แต่งตัว ถาม นักเรียน กินข้าว ดื่มน้ำ เสร็จแล้ว นักเรียน ไปไหน ตอบ ไป โรงเรียน ถาม นักเรียน พบ ใคร ที่ โรงเรียน ตอบ พบ คุณครู ถาม นักเรียน พบ คุณครู นักเรียน ทำอย่างไร ตอบ สวัสดี คุณครู	1. เพื่อให้ภาษามือคำศัพท์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ใน เวลา เช้า นักเรียน ต้อง ตื่นนอน ล้างหน้า แปรงฟัน สระผม อาบน้ำ แต่งตัว กินข้าว ดื่มน้ำ เสร็จแล้ว ไป โรงเรียน พบ คุณครู ที่ โรงเรียน สวัสดี คุณครู 2. เพื่อให้ภาษามือถาม - ตอบ เป็นประโยคได้ 4. เพื่อให้ภาษามือสื่อสารกับคนหูหนวกได้

ตาราง 2 ชุดการสอนวิธีโอเพอ สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุดภาษามือกับคนหูหนวก
เรื่องครอบครัวของออย

เรื่อง ครอบครัวของออย	จุดประสงค์
ครอบครัว ของ ออย มี พ่อ แม่ ออย(จัน) น้อง พ่อ เป็น ตำรวจ แม่ ทำงาน บ้าน ออย อยู่ โรงเรียน ใส่ศึกษา จังหวัด ตาก ภาษามือถาม - ตอบ เป็นประโยค ถาม ครอบครัว ออย มี กี่ คน ตอบ 5 คน ถาม มี ใครบ้าง ตอบ มี พ่อ แม่ พี่ ออย(จัน) น้อง ถาม พ่อ ทำงาน อะไร ตอบ ตำรวจ ถาม แม่ ทำงาน อะไร ตอบ ทำงาน บ้าน ถาม ออย อยู่ โรงเรียน อะไร ตอบ โรงเรียน ใส่ศึกษา จังหวัด ตาก	1. เพื่อให้ภาษามือคำศัพท์บุคคล คำนาม ได้แก่ พ่อ แม่ พี่ ออย(จัน) น้อง ตำรวจ คน จังหวัด ตาก 2. เพื่อให้ภาษามือคำศัพท์ คำกริยา ได้แก่ เป็น อยู่ มี ทำงาน ของ 3. เพื่อให้ภาษามือคำศัพท์สถานที่ ได้แก่ บ้าน โรงเรียน ครอบครัว 4. เพื่อให้ภาษามือคำศัพท์ที่ใช้ในประโยค คำถาม - ตอบ ได้แก่ ใคร กี่ อะไร 5 5. เพื่อให้ภาษามือถาม - ตอบ เป็นประโยคได้ 6. เพื่อให้ภาษามือสื่อสารกับคนหูหนวกได้

ตาราง 3 ชุดการสอนวิธีโอเพ สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุดภาษามือกับคนหูหนวก
เรื่อง เลข วัน เดือน

เรื่อง ตัวเลข วัน เดือน	จุดประสงค์
เลข 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	1. เพื่อให้ทำภาษามือ เลข 1 2 3 4 5 6
เลข 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100	7 8 9 10
วัน วันอาทิตย์ วันจันทร์ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี วันศุกร์ วันเสาร์	2. เพื่อให้ทำภาษามือ เลข 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100
เดือน เดือน 1 (เดือนมกราคม)	3. เพื่อทำภาษามือ วันอาทิตย์ - วันเสาร์
เดือน 2 (เดือนกุมภาพันธ์)	4. เพื่อทำภาษามือ เดือนมกราคม -
เดือน 3 (เดือนมีนาคม)	เดือนธันวาคม
เดือน 4 (เดือนเมษายน)	5. เพื่อให้ทำภาษามือถาม - ตอบ เป็นประโยค
เดือน 5 (เดือนพฤษภาคม)	6. เพื่อให้ทำภาษามือสื่อสารกับคนหูหนวก
เดือน 6 (เดือนมิถุนายน)	
เดือน 7 (เดือนกรกฎาคม)	
เดือน 8 (เดือนสิงหาคม)	
เดือน 9 (เดือนกันยายน)	
เดือน 10 (เดือนตุลาคม)	
เดือน 11 (เดือนพฤศจิกายน)	
เดือน 12 (เดือนธันวาคม)	
ทำภาษามือถาม - ตอบ เป็นประโยค	
ถาม โรงเรียน เปิด เดือน อะไร	
ตอบ เดือน 5 (เดือนพฤษภาคม)	
ถาม วันที่ เท่าไร	
ตอบ 16	

ตาราง 3 (ต่อ)

เรื่อง ตัวเลข วัน เดือน	จุดประสงค์
<u>ถาม</u> เธอ มี เงิน เท่าไร <u>ตอบ</u> 50 บาท <u>ถาม</u> ใน 1 สัปดาห์ เธอ เรียน กี่วัน <u>ตอบ</u> 5 วัน <u>ถาม</u> วัน อะไรบ้าง <u>ตอบ</u> วันจันทร์ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี วันศุกร์ <u>ถาม</u> หยุด เรียน กี่ วัน <u>ตอบ</u> 2 วัน	

ตาราง 4 ชุดการสอนวีซีดีโอเทป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุดภาษามือกับเด็ก
หูหนวก เรื่องสนทนาภาษามือ

เรื่อง สนทนาภาษามือ	จุดประสงค์
ถาม เธอ ชื่อ อะไร	1. เพื่อให้ทำภาษามือสนทนาเรื่องส่วนตัวที่กำหนดให้ได้ 2. เพื่อให้ทำภาษามือถาม - ตอบ เป็นประโยคได้ 3. เพื่อให้ทำภาษามือคำศัพท์แสดงอาการ ได้แก่ สวัสดี ขอโทษ ขอบคุณ ขอบใจ เสียใจ 5. เพื่อให้ทำภาษามือสื่อสารกับคนหูหนวกได้
ตอบ สาธิต	
ถาม เธอ ชื่อ อะไร	
ตอบ นพรัตน์	
ถาม เธอ มี พี่ น้อง กี่ คน	
ตอบ 2 คน	
ถาม เธอ มี พี่ น้อง กี่ คน	
ตอบ 3 คน	
ถาม บ้าน เธอ อยู่ ที่ ไหน	
ตอบ พิษณุโลก	
ถาม บ้าน เธอ อยู่ ที่ ไหน	
ตอบ นครสวรรค์	
ถาม เธอ เรียน อยู่ ชั้น อะไร	
ตอบ ม. 1	
ถาม เธอ เรียน อยู่ ชั้น อะไร	
ตอบ ป. 5	
ถาม เธอ อายุ เท่าไร	
ตอบ 15 ปี	
ถาม เธอ อายุ เท่าไร	
ตอบ 12 ปี	
คำศัพท์ที่ช่วยย่อย ๆ ได้แก่ สวัสดี (ผู้ใหญ่ เด็ก) ขอโทษ ขอบคุณ ขอบใจ ขอโทษ เสียใจ	

1.2 การหาคุณภาพของเครื่องมือ

- 1) นักทวิติโรเทพ สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก
ให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยี ผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษามือ ผู้เชี่ยวชาญทางการสร้าง
ชุดการสอนตรวจสอบพิจารณาความถูกต้อง การทดลองครั้งที่ 1 โดยการทํามือ หลังการเรียน
ผู้เรียนกลุ่มทดลองทํามือ คิดเป็นร้อยละ 56.25
- 2) นักทวิติโรเทพ สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุดภาษา
กับคนหูหนวกไปปรับปรุง โดยการทํามือ มีคำบรรยายทํามือ แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ
ทางด้านเทคโนโลยี ผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษามือ ผู้เชี่ยวชาญทางการสร้างชุดการสอน
ตรวจสอบพิจารณาความถูกต้อง การทดลองครั้งที่ 2 โดยการทํามือ หลังการเรียน ผู้เรียนกลุ่ม
ทดลองทํามือสื่อสารคิดเป็นร้อยละ 85
- 3) นักทวิติโรเทพ สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุดภาษามือ
กับคนหูหนวกไปปรับปรุงโดยการทํามือ มีคำบรรยายทํามือ มีตัวอักษรขึ้นหน้าจอ แล้วนำไป
ให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยี ผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษา ผู้เชี่ยวชาญทางการสร้างชุดการสอน
ตรวจสอบพิจารณาความถูกต้อง การทดลองครั้งที่ 3 โดยการทํามือหลังการเรียน ผู้เรียนกลุ่ม
ทดลองทํามือ สื่อสารคิดเป็นร้อยละ 92.50
- 4) ทดลองชุดการสอนวิดิโอเทป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก
ชุดภาษามือกับเด็กหูหนวกกับกลุ่มทดลองเป็นผู้ปกครองของเด็กหูหนวกโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดตาก
จำนวน 20 คน

2. วิดิโอเทปประเมินผลวัดความสามารถในการทำภาษามือของผู้ปกครอง

ในชุดการสอนวิดิโอเทป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุดภาษามือกับคนหูหนวก
มีลำดับขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.1 การสร้างวิดิโอประเมินผลวัดทักษะปฏิบัติ ภาษามือกับคนหูหนวก

- 1) ศึกษาจุดประสงค์และขอบเขตของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องในการทำ
ภาษามือในเรื่องทั้ง 4 เรื่อง
- 2) นักศึกษาทํามือในเรื่องทั้ง 4 เรื่อง มาทำเป็นแบบวิดิโอ
ตามจุดประสงค์ในเรื่อง

ขอบเขตในการประเมินผลวัดทักษะปฏิบัติ ภาษามือกับคนหูหนวก

คำศัพท์ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมทั้ง 4 เรื่อง

1) เรื่อง ไปโรงเรียน

ใน เวลา เช้า

นักเรียน ต้อง ตื่นนอน ล้างหน้า แปรงฟัน สระผม อาบน้ำ

แต่งตัว กินข้าว ดื่มน้ำ เสร็จแล้ว ไป โรงเรียน

นักเรียน พบ ครู ที่ โรงเรียน

นักเรียน สวัสดี คุณครู

ใคร ทำ อะไร ทำอย่างไร ไปไหน

2) เรื่อง ครอบครัวของออย

ครอบครัว ของ ออย มี พ่อ แม่ ออย(น้อง) น้อง

พ่อ เป็น ตำรวจ

แม่ ทำงาน บ้าน

ออย อยู่ โรงเรียน ศึกษาศาสตร์ จังหวัด ตาก

มี ก็ คน 5 คน ใคร อะไร

3) เรื่อง เลข วัน เดือน

เลข 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

เลข 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100

วันอาทิตย์ วันจันทร์ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี วันเสาร์

เดือนมกราคม - เดือนธันวาคม (เดือน 1 - เดือน 12)

4) เรื่องสนทนาภาษามือ

เธอ ชื่อ อะไร

เธอ มี พี่ น้อง ก็ คน

บ้าน เธอ อยู่ ที่ ไหน

เธอ เรียน ชั้น อะไร

เธอ อายุ เท่าไร

ภาษามือ สวัสดี ขอโทษ ขอบคุณ ขอบใจ เสียใจ

2.2 การหาคุณภาพของเครื่องมือชุดวิธีดีโรเทปประเมินผลความสามารถในการทำภาษามือของผู้ปกครองดำเนินการดังนี้

- 1) นำวิธีดีโรเทปประเมินผลวัดความสามารถในการทำภาษามือให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษามือตรวจสอบพิจารณาความถูกต้อง
- 2) นำบทวิธีดีโรเทปการประเมินผลวัดความสามารถในการทำภาษามือให้ผู้เชี่ยวชาญการวัดผลประเมินผลตรวจสอบพิจารณาความถูกต้อง
- 3) นำบทวิธีดีโรประเมินผลไปให้ผู้มีความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์ทางด้านเทคโนโลยี ตรวจสอบพิจารณาความถูกต้อง
- 4) ทดลองใช้วิธีดีโรประเมินผลวัดความสามารถในการทำภาษามือพิจารณาความบกพร่อง แล้วนำมาปรับปรุง

การดำเนินการทดลอง

1. นัดหมายผู้ปกครองเพื่อนัดวัน เวลา ซึ่งแจ้งรายละเอียด จุดประสงค์ การเรียน ชุดการสอนวิธีดีโรเทป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุดภาษามือกับคนหูหนวก
2. สัปดาห์ที่ 1 ผู้ปกครองรับ ชุดการสอนวิธีดีโรเทป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุดภาษามือกับคนหูหนวก เรื่องใบธงเรียน ใบศึกษาเป็นเวลา 1 สัปดาห์ แล้วนัดมาสอบในสัปดาห์ที่ 2
3. สัปดาห์ที่ 2 ผู้ปกครองรับชุดการสอนวิธีดีโรเทป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุดภาษามือกับคนหูหนวก เรื่องครอบครัวของออย ใบศึกษาเป็นเวลา 1 สัปดาห์ แล้วนัดมาสอบในสัปดาห์ที่ 3
4. สัปดาห์ที่ 3 ผู้ปกครองรับชุดการสอนวิธีดีโรเทป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุดภาษามือกับคนหูหนวก เรื่องเลข วัน เดือน ใบศึกษาเป็นเวลา 1 สัปดาห์ แล้วนัดมาสอบในสัปดาห์ที่ 4
5. สัปดาห์ที่ 4 ผู้ปกครองรับชุดการสอนวิธีดีโรเทป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุดภาษามือกับคนหูหนวก เรื่องสนทนาภาษามือ ใบศึกษาเป็นเวลา 1 สัปดาห์ แล้วนัดมาสอบในสัปดาห์ที่ 5

เวลาที่ใช้ในการทดลอง

ตาราง 5 การทดลองการใช้ชุดการสอนวีดีโอเทป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก
พูดภาษามือกับคนหูหนวก

เรื่อง	ความยาว	เวลาที่ใช้ในการทดลอง
ไปโรงเรียน	15 นาที	วันที่ 2 - 8 กันยายน 2539
ครอบครัวของออย	15 นาที	วันที่ 9 - 15 กันยายน 2539
เลข วัน เดือน	20 นาที	วันที่ 16 - 22 กันยายน 2539
สนทนาภาษามือ	15 นาที	วันที่ 23 - 29 กันยายน 2539

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพในชุดการสอนวีดีโอเทป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก พูดภาษามือกับคนหูหนวก เพื่อเปรียบเทียบเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 เมื่อผู้ปกครองทำแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้ แล้วนำมาหาประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

80 ตัวแรก เป็นความสามารถของจำนวนผู้เรียน

80 ตัวหลัง เป็นคะแนนเฉลี่ยหลังการทำแบบทดสอบ

2. ศึกษาความสามารถของผู้ปกครองในการใช้ภาษามือสื่อสารโดยการตรวจนับคะแนนหลังจากการใช้ชุดการสอนวีดีโอเทป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก พูดภาษามือกับคนหูหนวก

สถิติเข้ารับการวิเคราะห์ข้อมูล

การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนวีดิโอเทป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก
ชุดภาษามือกับคนหูหนวก ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 (ฉลองชัย สุรวัดบุญณ์. 2528 : 214)
80 ส่วนแรก และ 80 ส่วนหลังใช้วิธีคำนวณจากสูตร

$$E = \frac{X}{A} \times 100$$

เมื่อ	E	แทน ประสิทธิภาพของชุดการสอน
	X	แทน คะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนทั้งชั้น
	A	แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทดลอง และการแปลความหมายจากการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- E แทน ประสิทธิภาพของชุดการสอน
- X แทน คะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนทั้งชั้น
- A แทน คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบ

เกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง ความสามารถของจำนวนผู้เรียนร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง ผู้เรียนสามารถทำแบบทดสอบหลังเรียนได้ถูกต้องเฉลี่ยร้อยละ 80

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล และแปลผลการวิจัยตามลำดับดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการสอนวีดีโอเทป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุดภาษามือกับคนหูหนวกตามเกณฑ์ 80/80
2. ศึกษาความสามารถของผู้ปกครองในการใช้ชุดการสอนวีดีโอเทป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุดภาษามือกับคนหูหนวก หลังการทดลอง

1. การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนวีดิโอเทปสอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตาราง

จากการสร้างชุดการสอนวีดิโอเทปสอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุดภาษามือ
กับคนหูหนวก ได้ทำการสร้าง และทำการทดลอง 3 ขั้นตอนดังนี้

1) การสร้างชุดการสอนวีดิโอเทปภาษามือกับคนหูหนวก ครั้งที่ 1 เพื่อทดลองใช้
จำนวน 4 คน ดังตาราง

ตาราง 6 ความสามารถในการทำแบบฝึกหัดหลังการทดลองชุดการสอนวีดิโอเทป สอนภาษามือ
แก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุดภาษามือกับคนหูหนวก ครั้งที่ 1

บทเรียนที่	คะแนน	จำนวนผู้ทดลอง	จำนวนผู้ผ่านเกณฑ์ 80%	ทำแบบฝึกหัดหลังการเรียน คิดเป็นร้อยละ
1. เรื่อง ไปโรงเรียน	32	4	2	45
2. เรื่อง ครอบครัวของออย	32	4	3	56
3. เรื่อง เลข วัน เดือน	60	4	2	63
4. สำนวนภาษามือ	30	4	2	66
	154	4	56.25	57.5

จากตาราง 6 การสร้างชุดการสอนวีดิโอเทป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก
ชุดภาษามือกับคนหูหนวก แบบที่ 1 โดยการทำภาษามือ ไม่มีคำบรรยาย ผู้เรียนกลุ่มทดลองผ่านเกณฑ์
56.25 ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดหลังการเรียนคิดเป็นร้อยละ 57.5

2) การสร้างชุดการสอนวีดีโอเทป ภาษามือกับคนหูหนวก ครั้งที่ 2
เพื่อทดลองใช้ จำนวน 4 คน ดังตาราง

ตาราง 7 ความสามารถในการทํานแบบฝึกหัดหลังการทดลองชุดการสอนวีดีโอเทป สอนภาษามือ
แก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุดภาษามือกับคนหูหนวก ครั้งที่ 2

บทเรียนที่	คะแนน	จำนวนผู้ทดลอง	จำนวนผู้ผ่านเกณฑ์ 80%	ทํานแบบฝึกหัดหลังการเรียน คิดเป็นร้อยละ
1. เรื่อง ไปโรงเรียน	32	4	4	81
2. เรื่อง ครอบครัวของออย	32	4	4	89
3. เรื่อง เลข วัน เดือน	60	4	4	87
4. สันทนาภาษามือ	30	4	4	83
	154	4	100	85

จากตาราง 7 การสร้างชุดการสอนวีดีโอเทป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก
ชุดภาษามือกับคนหูหนวก โดยมีการปรับปรุงดังนี้ ทําท่าภาษามือ บรรยายท่าภาษามือ จำนวนผู้เรียน
ผ่านเกณฑ์ 100 เปอร์เซ็นต์ ผู้เรียนกลุ่มทดลองทําท่าภาษามือสื่อสารได้คิดเป็นร้อยละ 85

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อสร้างชุดการสอนวีดีโอเทปที่มีประสิทธิภาพสอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก เพื่อให้ผู้ปกครองใช้ภาษามือสื่อสารกับเด็กหูหนวกได้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อสร้างชุดการสอนวีดีโอเทป ภาษามือกับคนหูหนวกให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาผลการใช้ชุดการสอนวีดีโอเทป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุดภาษามือกับคนหูหนวก สำหรับผู้ปกครองของเด็กหูหนวก

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร เป็นผู้ปกครองของเด็กหูหนวกโรงเรียนโสตศึกษา กองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นผู้ปกครองของเด็กหูหนวก โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดตาก ได้จากการสุ่มดังนี้
 - 2.1 สุ่มโรงเรียนโสตศึกษาทั้งหมด 9 โรงเรียน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ได้โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดตาก เป็นโรงเรียนประเภทให้การศึกษากับเด็กหูหนวกแบบประจำ
 - 2.2 สัมภาษณ์ความสนใจของผู้ปกครองของนักเรียน เพื่อสำรวจความสนใจ และยินดีให้ความร่วมมือตลอดการทดลอง จำนวน 20 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

3.1 ชุดการสอนวิธีโอเพอ ภาษามือกับคนหูหนวก บทเรียนแบ่งออกเป็น 4 เรื่อง

- 1) เรื่อง ไปโรงเรียน
- 2) เรื่อง ครอบครัวของออย
- 3) เรื่อง เลข วัน เดือน
- 4) เรื่อง สนทนาภาษามือ

3.2 วิธีโอเปรเมินผลวัดทักษะปฏิบัติ ชุดการสอนวิธีโอเพอ สอนภาษามือแก่ ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุดภาษามือกับคนหูหนวก

4. เวลาที่ใช้ในการทดลอง

การดำเนินการทดลองเริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม ปีการศึกษา 2539 รวมเวลาที่ใช้
ในการทดลอง 4 สัปดาห์ ใช้เวลาในการทดลองชุดการสอนวิธีโอเพอ ภาษามือกับคนหูหนวก ดังนี้

- 4.1 เรื่อง ไปโรงเรียน ผู้ปกครองใช้ศึกษด้วยตนเอง เป็นเวลา 1 สัปดาห์
- 4.2 เรื่อง ครอบครัวของออย ผู้ปกครองใช้เวลาศึกษาด้วยตนเองเป็นเวลา
1 สัปดาห์
- 4.3 เรื่อง เลข วัน เดือน ผู้ปกครองใช้เวลาศึกษาด้วยตนเองเป็นเวลา
1 สัปดาห์
- 4.4 เรื่อง สนทนาภาษามือ ผู้ปกครองใช้เวลาศึกษาด้วยตนเองเป็นเวลา
1 สัปดาห์

วิธีดำเนินการทดลอง

เมื่อสุ่มกลุ่มตัวอย่างได้ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก จำนวน 20 คน ผู้ปกครองมีความสนใจ
และยินดีให้ความร่วมมือในการทดลอง

1. ส่งจดหมายนัดผู้ปกครองมารับชุดการสอนวิธีโอเพอ
2. สัปดาห์ที่ 1 ผู้ปกครองรับวิธีโอเพอเรื่อง ไปโรงเรียน ไปศึกษาเป็นเวลา 1 สัปดาห์
แล้วนัดมาทดสอบในสัปดาห์ที่ 2

3. สัปดาห์ที่ 2 ผู้ปกครองรับวิธีโอเพนเรื่อง ครอบครัวของออย ไปศึกษาเป็นเวลา

1 สัปดาห์ แล้วนัดมาทดสอบในสัปดาห์ที่ 3

4. สัปดาห์ที่ 3 ผู้ปกครองรับวิธีโอเพนเรื่อง เลข วัน เดือน ไปศึกษาเป็นเวลา

1 สัปดาห์ แล้วนัดมาทดสอบในสัปดาห์ที่ 4

5. สัปดาห์ที่ 4 ผู้ปกครองรับวิธีโอเพนเรื่อง สนทนาภาษามือไปศึกษาเป็นเวลา

1 สัปดาห์ แล้วนัดมาสอบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพนชุดการสอนวิธีโอเพน สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุดภาษามือกับคนหูหนวก เพื่อเปรียบเทียบเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 เมื่อผู้ปกครองทำแบบฝึกหัดหลังการเรียนรู้

2. ศึกษาความสามารถของผู้ปกครองในการใช้ภาษามือสื่อสารหลังจากการเรียนรู้ชุดการสอนวิธีโอเพน สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุดภาษามือกับคนหูหนวก

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. ชุดการสอนวิธีโอเพน สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุดภาษามือกับคนหูหนวก ทำแบบทดสอบหลังการเรียนรู้ เรื่อง ไปโรงเรียน 98.75 เรื่อง ครอบครัวของออย 99.06 เรื่อง เลข วัน เดือน 99.06 เรื่อง สนทนาภาษามือ 98.66 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. ผู้ปกครองมีความสามารถในการใช้ภาษามือในการสื่อสารในชุดการสอนวิธีโอเพน สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุดภาษามือกับคนหูหนวก ทุกบทเรียนได้ร้อยละ 98.88

อภิปรายผล

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยหาประสิทธิภาพของชุดการสอนวิธีโอเพน สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุดภาษามือกับคนหูหนวก ปรากฏว่ามีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จากเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80 เปอร์เซ็นต์ แสดงว่าวิธีโอเพนภาษามือกับคนหูหนวกมีประสิทธิภาพทำให้ผู้เรียนมีความสามารถใช้ภาษามือสื่อสารได้ ซึ่งสอดคล้องกับหลักเกณฑ์การสอนทักษะปฏิบัติของ ฟิสิฐ เมธรักษ์ และธีระพล เมธิกุล (2531 : 190) การสอนทักษะปฏิบัตินั้น มีหลักเกณฑ์อย่างหนึ่งที่จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจพร้อมปฏิบัติตามขั้นตอนให้เกิดทักษะจนถึงขั้นอัตโนมัติ ซึ่งตรงกับหลักเกณฑ์ของ โฮเวล (Howell. n.d.) ชุดการเรียนจะมีประสิทธิภาพต้องมีจุดมุ่งหมายของบทเรียน วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เนื้อหาวิชาฝึกทักษะปฏิบัติ วัดความก้าวหน้าได้บรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ นอกจากนั้นยังตรงกับผลการวิจัยของ ยูพา วัฒนนิพัทธ์ (2535 : 102) ในแง่ที่ว่า ชุดการสอนมีเกณฑ์ประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สามารถนำไปใช้สอนภาษามือในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ชุดการสอนวิธีโอเพน สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุดภาษามือกับคนหูหนวก มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์อาจมีสาเหตุมาจากเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนตามความสามารถ และความต้องการของตนเอง โดยสามารถเลือกเรียนได้ตามวันเวลาที่สะดวก เพียงแต่อยู่ในช่วงเวลาที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะชุดการสอนที่ดีตามที่ สมิท (Smith. 1973 : 25) ได้กล่าวไว้ นอกจากนี้ ยังตรงกับหลักเกณฑ์การสร้างชุดการสอนวิธีโอเพน ของฮูเบเนอร์ (Huebener. 1960 : 97 - 98) ผู้เรียนเรียนด้วยตนเองตามความสามารถ นักกลับมาฉายซ้ำเพื่อให้ผู้เรียนกลับไปศึกษาเรื่องเดิมนั้นใหม่จนกว่าจะเข้าใจชุดการสอนนี้ยังสอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาของ ดิวอี้ (Dewey. 1916 : 163 - 178) การเรียนโดยการกระทำวิธีโอเพนภาษามือกับคนหูหนวก มีการปฏิบัติทำให้เกิดทักษะ ผู้เรียนทุกคนต้องฝึกปฏิบัติด้วยตนเองทุกขั้นตอน

ชุดการสอนวิธีโอเพน สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวกได้เสนอเนื้อหาให้ผู้ปกครองศึกษาเป็น เรื่องที่ใช้นในชีวิตประจำวันจากง่ายไปยาก การเสนอบทเรียนโดยเรียงเรียงเนื้อหาเป็นขั้นตอนตามลำดับ การเรียนสามารถทบทวนบทเรียน เรียนซ้ำ ทำความเข้าใจตามต้องการ ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของแมคคองกี (McConkey. 1993 : 89)

ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า ชุดการสอนวิดีโอภาษามือนี้สามารถนำไปใช้กับผู้ปกครองที่สนใจศึกษาด้วยตนเอง เป็นแนวทางนำไปสู่การใช้ภาษามือ เพื่อพัฒนาภาษามือในการสื่อสารกับเด็กหูหนวกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ก. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผลการวิจัยการสร้างชุดการสอนวิดีโอเทป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ผลปรากฏว่าชุดการสอนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด สามารถนำไปใช้กับผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ดังนั้นในกรณีที่โรงเรียนใดต้องการส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษามือในการสื่อสารกับคนหูหนวก สามารถใช้ชุดการสอนวิดีโอเทปภาษามือที่ผลิตขึ้นนี้ให้ความรู้กับผู้ปกครอง

2. ถึงแม้ชุดการสอนวิดีโอเทปที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ แต่มีผู้ปกครองอีกจำนวนหนึ่งที่ไม่มีความรู้เรื่องวิดีโอเทป การเผยแพร่ความรู้จัดทำได้ดังนี้ ทางโรงเรียนเปิดบริการให้ใช้กรณีที่ผู้ปกครองมารับเด็กกลับบ้าน จัดกลุ่มเรียนกรณีพิเศษให้กับผู้ปกครองได้เรียนภาษามือ

ข. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย

การสร้างชุดการสอนวิดีโอเทปภาษามือ สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวกนี้เป็นคำศัพท์ วลี ประโยคที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ควรมีการทำคำศัพท์ วลี ประโยคเพิ่มคำศัพท์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ผู้ปกครองจะได้ฝึกทักษะการใช้ภาษามือเพื่อพัฒนาภาษามือเพิ่มขึ้น

3) การสร้างชุดการสอนวีดีโอเทป ภาษามือกับคนหูหนวก ครั้งที่ 3 เพื่อใช้ทดลอง
จำนวนผู้เรียน 4 คน ดังตาราง

ตาราง 8 ความสามารถในการทําแบบฝึกหัดหลังการทดลองชุดการสอนวีดีโอเทป สอนภาษามือ
แก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุดภาษามือกับคนหูหนวก ครั้งที่ 3

บทเรียนที่	คะแนน	จำนวนผู้ทดลอง	จำนวนผู้ผ่านเกณฑ์ 80%	ทําแบบฝึกหัดหลังการเรียน คิดเป็นร้อยละ
1. เรื่อง ไปโรงเรียน	32	4	4	92
2. เรื่อง ครอบครัวของออย	32	4	4	93
3. เรื่อง เลข วัน เดือน	60	4	4	94
4. สันทนาการภาษามือ	30	4	4	91
	154	4	100	92.50

จากตาราง 8 การสร้างชุดการสอนวีดีโอเทป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก
ชุดภาษามือกับคนหูหนวก ครั้งที่ 3 โดยปรับปรุงดังนี้ ทําทาภาษามือ บรรยายคำศัพท์ มีคำศัพท์ ประโยค
ขึ้นหน้าจอโทรทัศน์ ผู้เรียนผ่านเกณฑ์ 100 เปอร์เซนต์ จำนวนผู้เรียนกลุ่มทดลองทําทาภาษามือสื่อสารได้คิด
เป็นร้อยละ 92.50

4) ใช้ชุดการสอนวิธีโอเทป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก เพื่อใช้ทดลองจำนวนผู้เรียน 20 คน ประสิทธิภาพของชุดการสอนวิธีโอเทปภาษามือกับคนหูหนวกตามเกณฑ์ 80/80 ดังตาราง

ตาราง 9 ความสามารถในการทำแบบฝึกหัดหลังการทดลองชุดการสอนวิธีโอเทป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุดภาษามือกับคนหูหนวก ครั้งที่ 4

บทเรียนที่	คะแนน	จำนวนผู้ทดลอง	จำนวนผู้ผ่านเกณฑ์ 80%	ทำแบบฝึกหัดหลังการเรียน คิดเป็นร้อยละ
1. เรื่อง ไปโรงเรียน	32	20	20	98.75
2. เรื่อง ครอบครัวของออย	32	20	20	99.06
3. เรื่อง เลข วัน เดือน	60	20	20	99.06
4. สนทนาภาษามือ	30	20	20	98.66
	154	20	100	98.88

จากตาราง 9 ปรากฏว่าประสิทธิภาพการใช้ชุดการสอนวิธีโอเทป สอนภาษามือกับคนหูหนวก ชุดภาษามือกับคนหูหนวก บทเรียนที่ 1. เรื่อง ไปโรงเรียน 2. เรื่อง ครอบครัวของออย 3. เรื่อง เลข วัน เดือน 4. เรื่อง สนทนาภาษามือ จำนวนผู้ผ่านเกณฑ์ 100 เปอร์เซ็นต์ และผู้เรียนทำภาษามือสื่อสารได้ร้อยละ 98.80 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

2. ศึกษาผลการทดสอบความสามารถในการใช้ภาษามือของผู้ปกครองหลังการใช้ชุดการสอนวีดิโอเทป ปรากฏผลดังตาราง

ตาราง 10 แสดงผลการทดสอบความสามารถใช้ภาษามือในการสื่อสารของผู้ปกครองเด็กหูหนวก

บทเรียนที่	จำนวนคะแนนเต็ม	จำนวนกลุ่มทดลอง	คะแนนผลการทดสอบ หลังการทดลอง	
			$\bar{X}$	S.D.
1. เรื่อง ไปโรงเรียน	32	20	31.60	0.60
2. เรื่อง ครอบครัวของออย	32	20	31.17	0.59
3. เรื่อง เลข วัน เดือน	60	20	59.51	0.51
4. สนทนาภาษามือ	30	20	29.60	0.50
รวม	154	20	38.10	12.50

จากตาราง 10 ปรากฏว่า ผลการทดสอบความสามารถในการใช้ภาษามือของผู้ปกครอง หลังจากการใช้ชุดการสอนวีดิโอเทปการสอนในบทเรียนที่ 1 เรื่อง ไปโรงเรียน บทเรียนที่ 2 เรื่อง ครอบครัวของออย บทเรียนที่ 3 เรื่อง เลข วัน เดือน บทเรียนที่ 4 เรื่อง สนทนาภาษามือ แล้วผู้ปกครองนักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษามือในการสื่อสารได้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กชกร สังขชาติ. การศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ศักดิ์โสมการพิมพ์, 2527.
- การศึกษาพิเศษ, กอง กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. การฝึกอบรมทักษะการใช้ภาษามือ.
กรุงเทพฯ : โรงเรียนเศรษฐเสถียร, 2525.
- _____. ภาษามือ เล่ม 2. กรุงเทพฯ : จงเจริญการพิมพ์, 2526.
- _____. รายงานการสัมมนาภาษามือ ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โรงเรียนโสตศึกษา
ทุ่งมหาเมฆ, 2520.
- เกศินี โชติกเสถียร. การใช้เทคโนโลยีทางการสอนในห้องเรียน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.
- ฉลองชัย สุวัฒน์บุรณ. การเลือกและการใช้สื่อการสอน. ภาควิชาเทคโนโลยี
ทางคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2528.
- ชม ภูมิภาค. เทคโนโลยีทางการสอนและการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ประสานมิตร,
2524.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. การทดสอบหาประสิทธิภาพของสื่อการสอนประเภทวิทยุโทรทัศน์.
กรุงเทพฯ : สำนักเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,
2525.
- ธวัชชัย ล้นคดีประภา. "ขั้นตอนในการผลิตวิดีโอเทป," ในเอกสารประกอบการสอนและ
อบรมเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารโสตทัศนศึกษาและการส่งเสริม. กรุงเทพฯ :
สำนักส่งเสริมการฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2529.
- นิรันดร์ สันติตระกูล. เสริมประสบการณ์ภาษาไทยเล่ม 1. กรุงเทพฯ : โรงเรียน
เศรษฐเสถียร, 2524.
- บุญชู ใจเชื้อสกุล. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาปัจจุบันพยาบาลของนักเรียนนายสิบ
เหล่าแพทย์ทหารบก ที่เรียนจากการสาธิตด้วยเทปโทรทัศน์โดยวิธีทบทวนแบบต่าง ๆ.
ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2526. อัดสำเนา.
- บทานุกรมภาษามือไทย. กรุงเทพฯ : สมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย, 2533.

ประมวญ ดิฉินสัน. หูนวท - หู่ตึง จิตวิทยาคลินิค. กรุงเทพฯ : ทยวัฒนาพานิช,
2524.

ปราชญ์ เทพพัลลภ. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาอิเล็กทรอนิกส์เบื้องต้น
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยวิธีเรียนด้วยตนเองจากเทปโทรทัศน์ สไลด์เทป และ
การเรียนนั้้นปกติ. ปริณยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัศสาเนา.

ผดุง อารยะวิณญ. การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพฯ :
บรรณกิจเรศดั่ง, 2533.

พวงแก้ว กิจธรรม. "การสอนภาษาแก่เด็กที่มีประสาทุพการ," ใน เอกสารประกอบ
คำบรรยายในการประชุมผู้ปกครองศูนย์ทดลองเด็กหูนวทปรวมวัยโรงเรียนพระตำหนัก
สวนกุหลาบ. หน้า 3. กรุงเทพฯ : 2531.

พิสิฐ เมธวัทร และธีระพล เมธิกุล. ยุทธวิธีการเรียนการสอนวิชาเทคนิค. กรุงเทพฯ :
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2531.

ไพญลย์ จันทยศ. .วิธีโอเทปก้าวใหม่ของการสร้างตำราเรียน," สารพัฒนาหลักสูตร
อันดับที่ 25. หน้า 42 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2526.

ไพรรจน์ ตรีชนากุล และคนอื่น ๆ. "ชุดการสอนวิธีโอเทปในเรศคอมพิวเตอร้ศึกษาเฉพาะ
กรณีเขียนรายงานและวิทยานิพนธ์," วิจัยสนเทศ. 75 : 31 - 37 ; ธันวาคม
2529.

มลิวลย์ ธรรมแสง. ภาษามืออเมริกัน. กรุงเทพฯ : กองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา
2523.

_____. วิธีสอนภาษาสำหรับเด็กหูนวท. กรุงเทพฯ : โรงเรียนเศรษฐเสถียร, 2526.

_____. "องค์ประกอบสำคัญของการศึกษาของคณหูนวท," จุลสารการศึกษาพิเศษ.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ม.ป.ป.

ยุพา วัฒนพิพัทธ์. การสร้างชุดการสอน ความพร้อมทางสติปัญญาสำหรับเด็กปรวมวัย เรื่อง
การฝึกความคิดสร้างสรรค์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2525. อัศสาเนา.

- รจนา ทรรทรานนท์ และคนอื่น ๆ. เมื่อถูกพิพากษาจะทำอย่างไร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
รักษ์ลีป, 2528
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ :
ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2536.
- _____. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร, 2528.
- ลัดดา สุขปรีดี. เทคโนโลยีการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์,
2523.
- วณิ รัตนวงศ์. การศึกษาเปรียบเทียบผลการสอนวิชาสังคมศึกษาในวิทยาลัยครู โดยใช้
วิดีโอเทปกับการสอนโดยไม่ใช้วิดีโอเทป. วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2514. อัดสำเนา.
- วรวรรณ จันทรัฐ. การสร้างชุดการสอนเทปโทรทัศน์สำหรับผู้ปกครอง ในการฝึกฟังให้แก่
เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- วสันต์ อดิศักดิ์. นวัตกรรมการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี, 2524.
- วัณนวรรณ สงวนเรือง. "การใช้สื่อการสอนวิดีโอเทปฝึกทักษะต่าง ๆ ในการสอนภาษา,"
วารสารปริทัศน์. 1 : 20 ; ภาคต้นปีการศึกษา, 2528.
- วาสนา ขาวหา. เทคโนโลยีทางการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
บางแสน, 2522.
- วิชาการ, กอง. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ.
เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สุรสภาลาดพร้าว,
2534
- สันศักดิ์ ภิบาลสุข. "วิดีโอ," วารสารศึกษาศาสตร์. 1 : 20 ; ตุลาคม 2526 -
มกราคม 2537.
- สุชาติ ศิริสุขใหญ่. การสอนทักษะปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2526.

- สุรัชย์ ลิกขานันท์. "บทบาทวีดิโอเทปในโรงเรียน," ใน รวมบทความเทคโนโลยีทางการศึกษา. หน้า 1 - 7. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ, 2529.
- หน่วยศึกษานิเทศก์, กรมสามัญศึกษา. ภาษามือ เล่ม 1. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ. 2525.
- อชิพร ศรียมก และคนอื่น ๆ. "วิธีการประเมินสื่อประสม," ใน เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการสอนระดับมัธยมศึกษาหน่วยที่ 11 - 15. หน้า 249 - 252. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2526.
- อภิชาติ พุทธิเจริญ. การศึกษาเปรียบเทียบการเรียนรู้จากเทปโทรทัศน์สาธิตแบบต่าง ๆ ซึ่งใช้म्मกต่างกัน. ปริณิณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.
- อมรา แสงจำเณ. "เทปโทรทัศน์การสอนภาษา," วารสารภาษาปริทัศน์. 1 : 50 - 52 ; ภาคต้นปีการศึกษา 2528.
- อรอนงค์ สุวรรณกุล. การวิจัยเรื่อง การศึกษาทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อบุตรหลานที่มีความบกพร่องทางการได้ยินด้านการศึกษาและด้านการเลี้ยงดู. กรุงเทพฯ : ภาคการศึกษาพิเศษ วิทยาลัยครูสวนดุสิต, 2525.
- อัมรา ปฐมภิญญภณ. "จากวีดิโอถึงวีดิโอดีส์ต์เพื่อการศึกษา," วารสารศูนย์บริรักษ์เพื่อการศึกษา. 1 : 77 - 78 ; มกราคม 2528.
- Albert T. Murphy, The Families of Handicapped Children : Contest for Disability. The Volta Review, 81 ; 5 September, 1979.
- Brennan, M. "British Sign Language of the Deaf Community," Construction Deafness. The Open University. U.K., 1991.
- Burke, James W., Richard B. Lewis and Fred F. Harclerod. "A - V Instructional Technology," Media and Method Sixth Edition. McGraw - Hill Ins, 1983.

- Dewey, J. The Child and the Curriculum and the School and Society.
Chicago : University of Chicago Press, 1959.
- Fletcher, Lorraine. Language for Ben - A Deaf child's Right to sign.
London : Souvenir Press, 1987.
- Hager Cohen, L. Train Go Sorry - Inside A Deaf World. Boston
New York : Houghton Mifflin Co, 1994.
- Hayman, J.L. Jr. Abstracts of Research on Instructional Television
and Film : An Annotated Bibliography. Stanford University,
1964.
- Holmes, Pressley D., Jr.A.V. Communication Review. 8 : 54 ;
July - August, 1960.
- Howell, Bruce, "TULSAPAC : Anatomy of a Learning," Learning Package
in American Education. New Jersey, Educational Technology
Publication Englewood Cliffs, 1973.
- Huebener, T. Audiovisual Teaching in Teaching Foreign Language.
New York : University Press, 1960.
- Jayalakshmi, G.D. Video in the English Curriculum of an Indian
Secondary School. Ph.D. Open University U.K. 1994.
- Koenig, Allen D. and Ruane B. Hill. "The Farther Vision,"
The University of Wisconsin Press. Wisconsin : 1967.
- Kyle, Jim. Deafness and Sign Language into the 1990S. Bristol England
The Deaf Studies Trust, 1990.
- Lasater, Mary Weatherly. Effects of Self - Assessment and Self -
Modeling Videotape Feedback on Task Fluency of Students
With Disabilities Receiving In - Home Training. EDD University
of Houston. Texas USA, 1993.

- Lauer, Nicholas Paul. Metamemory and Children's an Instructional Package on Accuracy During A Recall Task (Memory Accuracy, Legal Witness Competence). Ph.D. Wayne State University, 1992.
- Margetts, Stephanie and Brouillette, Ron. A comparison of English Spatial Syntax Between BSL and Non BSL Deaf Pupils. Manchester University, 1991.
- McConkey, Roy. Video - Based Training Packages for Parent and Community Education. Zimcare Trust in Zimbabwe Cheshire Homes International, UNESCO and the Quayana CBR Project, 1993.
- Neilth, Charles O. "Use of Videotaped Instructional Television for Teaching Study Skill in a University Setting," In A.V. Communication Review. 261 - 287. New York : McGraw - Hill, 1969.
- Rudser, Steven Fritsch "Sign Language Instruction and Its Implications for the Deaf," in Language Learning and Deafness. ed Strong, M. Cambridge University Press, USA., 1988.
- Smith, Doyle D. "An Evaluation of The Effectiveness of Television Instruction at Midwestern University," The Journal of Educational Research. 62 : 18 - 23 September, 1968.
- Strong, M. "A Bilingual Approach to the Education of Young Deaf Children : ASL and English," in Language Learning and Deafness. (ed) Cambridge University Press. USA., 1988.

ภาคผนวก

บทภาพยนตร์ (Script)

ชุดการสอนวิดีโอภาษามือ

ภาษามือกับคนหูหนวก

ภาษามือ	คำบรรยาย
เรื่องใบโรงเรียน	
เรื่อง	นิ้วชี้และนิ้วหัวแม่มือทั้งสองข้าง ชิดกันเป็นรูปสามเหลี่ยม (นิ้วที่เหลือกำไว้) แล้วรวบนิ้วชี้และนิ้วหัวแม่มือ เลื่อนแขนออกไปข้างตัว
ใบ	นิ้วชี้ทั้งสองข้างหันเข้าหากัน หน้ามือหันเข้าหาตัวระดับอก นิ้วชี้ขวาอยู่ล่าง หมุนนิ้วมือขวารอบนิ้วมือซ้าย แล้วชี้ออกไปข้างหน้า
โรงเรียน	หงายมือซ้ายระดับอก ใช้มือขวาตบมือซ้าย 2 ครั้ง
ใน	หงายมือซ้าย งอนิ้ว สันมือลง มือขวารวมนิ้ว ไล่ลงในวงนิ้วมือซ้าย
เวลา	มือขวากำ ทำท่า "1" (ชี้นิ้ว) คว่ำลง ปลายนิ้วชี้แตะหลังมือซ้าย
เข้า	คว่ำมือซ้าย ปลายนิ้วแตะแขนพับด้านบนมือขวายกมือขวาขึ้นเล็กน้อย
นักเรียน	ท่าที่ 1 ขยุ้มมือขวามือขวามือซ้าย ยกขึ้นจดหน้าผาก ท่าที่ 2 หันฝ่ามือ 2 ข้างไว้ข้างตัว ระดับอก แล้วเลื่อนลงระดับเอว

ภาษามือ	คำบรรยาย
ต้อง	มือขวาทำท่า "1" (ชี้นิ้ว) งอปลายนิ้วชี้เล็กน้อยตีสองข้างหน้า 1 ครั้ง
ตื่นนอน	กำมือทั้ง 2 ข้าง แล้วจับนิ้วไว้ที่หางตา ค่อย ๆ แยกนิ้วที่จับ ออกจากกัน
ล้างหน้า	มือขวาแกงนิ้วออก วนรอบใบหน้า 2 ครั้ง
แปรงฟัน	มือขวาทำท่า "1" (ชี้นิ้ว) ขยับมือขึ้น-ลง บริเวณปาก เหมือนแปรงฟัน
อาบน้ำ	แบมือทั้ง 2 ข้าง ผ่ามือหันเข้าหาตัวระดับอกแล้วยกขึ้น-ลง แตะที่ไหล่ 2 ครั้ง
สระผม	ทั้ง 2 มือ แกงนิ้ว งอปลายนิ้วเล็กน้อย ทำท่าขยิบบนศรีษะ 2 ครั้ง
แต่งตัว	ท่าท่า "ต" (นิ้วหัวแม่มือโผล่ระหว่างนิ้วชี้และนิ้วกลาง) ทั้ง 2 ข้างระดับไหล่ แล้วเลื่อนเข้าหาตัวระดับอก
กินข้าว	กิน - ขยิบมือขวาแตะที่ปาก ข้าว - หงายมือขวาขึ้น ไขปลายนิ้วหัวแม่มือ จดปลายนิ้วก้อย แล้วตืดขึ้น

ภาษามือ	คำบรรยาย
คืบหน้า	คืบ - มือขวาทำท่ายกแก้วคืบ หน้า - ทำท่า "น" (นิ้วหัวแม่มือโผล่ระหว่างนิ้วกลางและ นิ้วนาง) แขนที่แก้ม
เสร็จแล้ว	หันฝ่ามือทั้ง 2 ซ้าง เข้าหาตัวระดับอก แล้วบิดข้อมือออก ทั้ง 2 ซ้าง
คุณครู	ท่าที่ 1 ขย่มมือทั้งสองข้างชิดขมับ แล้วส่ายออกไปข้างหน้า ท่าที่ 2 แขนมือทั้ง 2 ซ้าง หันเข้าหากัน ซ้างล่างตัวระดับอก แล้วเลื่อนลงระดับเอว
ที่	ใช้นิ้วชี้ของมือขวาแตะปลายนิ้วชี้ของมือซ้าย
สวัสดิ์	- ทำท่าไหว้ (เด็ก) - ใช้นิ้วชี้ของมือขวาแตะขมับขวา แล้วเลื่อนมือไปข้างหน้า (ผู้ใหญ่)
ทำอะไร	- ท่า = กำมือทั้ง 2 ซ้างคว่ำลง มือขวายูบบนมือซ้ายห่างกัน เล็กน้อย ขยับตีนมือซ้าย - อะไร = หางมือซ้าย ใช้นิ้วชี้ของมือขวาวีบนมือซ้าย

ภาษามือ	คำบรรยาย
ใบโพ	- ใบ = นิ้วชี้ทั้ง 2 ข้างหันเข้าหากันหน้ามือหันเข้าหาตัว นิ้วชี้ขวายู่ล่าง หมุนนิ้วมือขวารอบมือซ้าย แล้วชี้ ออกใบข้างหน้า - โพ = นิ้วชี้ขวาส่ายใบ - มา ระดับอก
ใบคร	ใช้นิ้วชี้ขวาวนรอบใบหน้า 2 ครั้ง
ท่าอย่างไร	ท่า = กำมือทั้ง 2 ข้างคว่ำลง มือขวายู่บนมือซ้าย ห่างกัน เล็กน้อย ขยับตบมือซ้าย อย่างไร = มือทั้ง 2 ข้าง หลังมือชิดกัน สันมือลง แล้วบิด ข้อมือหงายขึ้น หมุนใบข้างหน้า
พบ	ท่าท่า 1 ทั้ง 2 ข้าง หันหน้ามือเข้าหากัน แล้วเลื่อนมือ ชิดกัน

เรื่อง ไปโรงเรียน

วัน เวลา เข้า นักเรียน ต้อง ตื่นนอน ล้างหน้า แปรงฟัน สระผม อาบน้ำ แต่งตัว กินข้าว
ดื่มน้ำ เสร็จแล้ว ไปโรงเรียน พบ คุณครู ที่ โรงเรียน สวัสดี คุณครู

ทบทวนมือ ถาม - ตอบ เป็นประโยค

ถาม วัน เวลา เข้า นักเรียน ต้อง ทำ อะไร

ตอบ ตื่นนอน ล้างหน้า แปรงฟัน สระผม อาบน้ำ แต่งตัว

ถาม นักเรียน กินข้าว ดื่มน้ำ เสร็จแล้ว นักเรียน ไปไหน

ตอบ ไป โรงเรียน

ถาม นักเรียน พบ ใคร ที่ โรงเรียน

ตอบ พบ คุณครู

ถาม นักเรียน พบ คุณครู นักเรียน ทำอย่างไร

ตอบ สวัสดี คุณครู

ภาษามือ	คำบรรยาย
เรื่อง ครอบครัวของออย	
เรื่อง	นิ้วชี้ และนิ้วหัวแม่มือทั้งสองข้างชิดกันเป็นรูปสามเหลี่ยม (นิ้วที่เหลือกำไว้) แล้วรวบนิ้วชี้และนิ้วหัวแม่มือ เลื่อน แขนออกไปข้างตัว
ครอบครัว	จีบมือทั้ง 2 ข้าง ชนกัน แล้ววนมาให้สันมือมาชนกัน
ของ	ตั้งมือข้างหนึ่ง ฝ่ามือหันออก เลื่อนไปข้างหน้า
ออย	ขยี้มที่แก้ม ขยี้บมือ 2 ครั้ง (สัญลักษณ์เฉพาะตัว)
มี	นำปลายนิ้วมือขวาแตะที่ไหล่ขวา
พ่อ	ใช้นิ้วโป้งกดพมแล้วยกหัวแม่มือ
แม่	ใช้นิ้วชี้ม้วนพม แล้วยกหัวแม่มือ
พี่	คว่ำฝ่ามือระดับหู แล้วยกขึ้นเหนือศีรษะ
จัน	ใช้นิ้วชี้ ชี้เข้าหาตัวระดับอก
น้อง	คว่ำฝ่ามือระดับอก เลื่อนมือลง

ภาษามือ	คำบรรยาย
น้อง	คว่ำฝ่ามือระดับอก เลื่อนมือลง
เป็น	ใช้นิ้วชี้แตะที่คาง แล้วปิดข้อมือออก
ตำรวจ	ปลายฝ่ามือแตะหางคิ้ว แล้วเลื่อนลงสันมือทั้ง 2 ข้าง แตะกัน
ทำงาน	กำมือทั้ง 2 ข้าง คว่ำลงไขว้ข้อมือ มือขวาอยู่บนระดับอก ข้อมือขวาตีข้อมือซ้าย 2 ครั้ง
บ้าน	ขยุ้มปลายนิ้วแตะที่แก้ม
อยู่	กำมือทั้ง 2 ข้าง นิ้วหัวแม่มือขวาอยู่บน เลื่อนมาแตะนิ้ว หัวแม่มือซ้าย
โรงเรียน	หงายมือซ้ายระดับอก ใช้นิ้วมือขวาทบมือซ้าย 2 ครั้ง
โรคศึกษา	ชูนิ้วชี้และนิ้วกลาง แตะที่หู 1 ครั้ง แล้วเลื่อนมาแตะที่ ปาก 1 ครั้ง
จังหวัด	ปลายนิ้วก้อยขวา แตะฝ่ามือซ้ายเป็นรูปจั่ว ทางด้านซ้ายมือ เลื่อนขยับเป็นรูปจั่ว 2 ครั้ง แล้ววัดวัดปลายนิ้วก้อย

ภาษามือ	คำบรรยาย
ตาก	มือซ้ายตั้งขึ้น หันฝ่ามือออก มือขวาทำ "ต" (นิ้วหัวแม่มือโผล่ระหว่างนิ้วชี้และนิ้วนาง) แตะที่ฝ่ามือซ้าย
ก	ท่าที่ 1 นิ้วหัวแม่มือและนิ้วก้อยเลื่อนไปถึงนิ้วชี้ ท่าที่ 2 ทำ "ก" (งูนิ้วชี้และนิ้วกลาง แล้วใช้นิ้วหัวแม่มือแตะโคนนิ้วกลาง)
คน	ยกฝ่ามือทั้ง 2 ข้าง หันเข้าหากันระดับไหล่ เคลื่อนลงถึงระดับเอว
5	กางนิ้วทั้ง 5 ฝ่ามือหันออก
ใคร	ใช้นิ้วชี้ วนรอบใบหน้า 2 ครั้ง
อะไร	หงายมือซ้าย ใช้นิ้วชี้มือขวา จิกบนมือซ้าย

เรื่อง ครอบครัว ของ ออย

ครอบครัว ของ ออย มี พ่อ แม่ พี่ ออย (ฉัน) น้อง พ่อ เป็น ตำรวจ แม่ ทำงาน บ้าน
ออย อยู่ โรงเรียน ใสศึกษา จังหวัด ตาก

ภาษาหามือ ถาม - ตอบ เป็นประโยค

ถาม ครอบครัว ออย มี กี่ คน

ตอบ 5 คน

ถาม มี ใคร บ้าง

ตอบ มี พ่อ แม่ พี่ ออย (ฉัน) น้อง

ถาม พ่อ ทำงาน อะไร

ตอบ ตำรวจ

ถาม แม่ ทำงาน อะไร

ตอบ ทำงาน บ้าน

ถาม ออย อยู่ โรงเรียน อะไร

ตอบ โรงเรียน ใสศึกษา จังหวัด ตาก

ภาษามือ	คำบรรยาย
เรื่อง เลข วัน เดือน	
เรื่อง	นิ้วชี้และนิ้วหัวแม่มือ ทั้ง 2 ซ้าง ชิดกันเป็นรูปสามเหลี่ยม (นิ้วที่เหลือกำไว้) แล้วรวมนิ้วชี้และนิ้วหัวแม่มือ เลื่อนแขนออกไปทางด้านข้างตัว
เลข	นิ้วหัวแม่มือ แตะปลายนิ้วก้อย เลื่อนไปถึงนิ้วชี้
วัน	มือขวาทำ "ว" (ชูนิ้วชี้, นิ้วกลาง, นิ้วนาง) คว่ำบนแขนซ้าย แล้วยกมือขวาขึ้น
เดือน	นิ้วชี้ทั้ง 2 ซ้าง มือขวาหันหน้ามือออก นิ้วชี้มือขวาแตะหลังปลายนิ้วชี้มือซ้าย แล้วเลื่อนลงมาถึงโคนนิ้วชี้

ภาษามือ	คำบรรยาย
1	ชูนิ้วชี้
2	ชูนิ้วชี้กับนิ้วกลาง
3	ชูนิ้วหัวแม่มือ-นิ้วชี้-นิ้วกลาง
4	ชูนิ้วชี้-นิ้วกลาง-นิ้วนาง-นิ้วก้อย
5	กางนิ้วทั้ง 5 นิ้ว
6	นิ้วหัวแม่มือ - นิ้วก้อย แตะกัน
7	นิ้วหัวแม่มือ - นิ้วนาง แตะกัน
8	นิ้วหัวแม่มือ - นิ้วกลาง แตะกัน
9	นิ้วหัวแม่มือ - นิ้วชี้ แตะกัน
10	หันหน้ามือเข้าหาตัว ปิดข้อมือออก
20	กางนิ้วหัวแม่มือ - นิ้วชี้ (นิ้วที่เหลือกำไว้) แล้วรวบนิ้วชิดกัน
30	กางนิ้วหัวแม่มือ-นิ้วชี้ นิ้วกลาง จีบรวมกัน (นิ้วที่เหลือกำไว้) รวบนิ้วที่เหลือชิดกัน

ภาษามือ	คำบรรยาย
40	ชูนิ้วชี้-นิ้วกลาง-นิ้วนาง-นิ้วก้อย (เก็บนิ้วหัวแม่มือ) ขยับนิ้วทั้ง 4 นิ้ว ลงมาปิด นิ้วหัวแม่มือ
50	กางนิ้วทั้ง 5 นิ้ว รวมปลายนิ้วทั้ง 5 นิ้ว พร้อมกัน
60	นิ้วหัวแม่มือ-นิ้วก้อย แตะกัน ขยับปลายนิ้วที่เหลือมาแตะกัน
70	นิ้วหัวแม่มือ-นิ้วนาง แตะกัน ขยับนิ้วที่เหลือมาแตะกัน
80	นิ้วหัวแม่มือ-นิ้วกลาง แตะกัน ขยับนิ้วที่เหลือมาแตะกัน
90	นิ้วหัวแม่มือ-นิ้วชี้ แตะกัน ขยับนิ้วที่เหลือมาแตะกัน
100	ท่าที่ 1 ชูนิ้วชี้ ท่าที่ 2 งอปลายนิ้วทั้ง 5 นิ้ว คล้ายเลข 0
อาทิตย์	ปลายนิ้วชี้แตะที่ปาก บ้ายลง
จันทร์	ท่า "จ" (ชูนิ้วก้อย นิ้วที่เหลือก้ม) ตวัดมือเข้าหาตัว
อังคาร	ท่า "อ" (กำมือ หัวแม่มือหันเข้าหาตัว) หมุนมือเป็นวงกลม ระบุบอก

ภาษามือ	คำบรรยาย
พุท	ท่า "พ" (ใช้นิ้วชี้-นิ้วกลาง, นิ้วหัวแม่มืออยู่กลางระหว่างนิ้วทั้ง 2)
พุดหัดสบดี	ยกมือซ้ายตั้งขึ้น, ใช้นิ้วชี้มือขวาแตะที่โคนนิ้วก้อยของมือซ้าย
ศุกร์	กำมือ หันมือออก ดัดนิ้วชี้ขึ้น
เสาร์	ใช้นิ้วชี้ป้ายหางคิ้ว
เดือนมกราคม	เดือน + 1 (ชูนิ้วชี้ตั้งมือขึ้น)
เดือนกุมภาพันธ์	เดือน + 2 (ชูนิ้วชี้ นิ้วหัวแม่มือ ตั้งมือขึ้น)
เดือนมีนาคม	เดือน + 3 (ชูนิ้วหัวแม่มือ นิ้วชี้ นิ้วกลาง)
เดือนเมษายน	เดือน + 4 (ชูนิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วนาง นิ้วก้อย)
เดือนพฤษภาคม	เดือน + 5 (กางนิ้วทั้ง 2 ข้าง)
เดือนมิถุนายน	เดือน + 6 (จับนิ้วหัวแม่มือ - นิ้วก้อย)
เดือนกรกฎาคม	เดือน + 7 (จับนิ้วหัวแม่มือ - นิ้วนาง)

ภาษามือ	คำบรรยาย
เดือนสิงหาคม	เดือน + 8 (จีบนิ้วหัวแม่มือ - นิ้วกลาง)
เดือนกันยายน	เดือน + 9 (จีบนิ้วหัวแม่มือ - นิ้วชี้)
เดือนตุลาคม	เดือน + 10 (กำมือ หันเข้าหาตัว แล้วบิดข้อมือออก)
เดือนพฤศจิกายน	เดือน + 11 (กำมือ หันเข้าหาตัว แล้วบิดข้อมือออก + ชูนิ้วชี้)
เดือนธันวาคม	เดือน + 12 (กำมือ หันเข้าหาตัว แล้วบิดข้อมือออก ชูนิ้วชี้ และนิ้วกลาง)
โรงเรียน	หงายมือซ้ายระดับอก ใช้นิ้วขวาตบมือซ้าย 2 ครั้ง
เปิด	ฝ่ามือทั้ง 2 ช้าง ชิดกัน (หันฝ่ามือออก) แล้วเลื่อนแยกออกจากกัน
อะไร	หงายมือซ้ายใช้นิ้วชี้มือขวาจับบนมือซ้าย
วันที่	วัน = มือขวาทำ "ว" (ชูนิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วนาง) คว่ำบน แขนซ้าย แล้วยกมือขวาขึ้น ที่ = ชูนิ้วชี้มือซ้าย ใช้นิ้วชี้มือขวามาแตะปลายนิ้วชี้มือซ้าย

ภาษามือ	คำบรรยาย
ท่าใด	นิ้วหัวแม่มือแตะปลายนิ้วก้อย เลื่อนไปถึงนิ้วชี้
ใน	มือซ้ายกำหลวม ๆ สันมือลง ขยับปลายนิ้วมือขวา ไปส่ววง มือซ้าย
ลำดับที่	ขยับปลายนิ้วมือซ้ายตั้งขึ้น ใช้นิ้วหัวแม่มือ นิ้วชี้มือขวารูด ตั้งแต่ ปลายนิ้วถึงโคนนิ้ว
เรียน	ขยับมือขวามาฝ่ามือซ้าย ยกขึ้นจดหน้าผาก
ที่	ท่าที่ 1 นิ้วหัวแม่มือ แตะนิ้วก้อย เลื่อนไปถึงนิ้วชี้ ท่าที่ 2 ท่า "ก" (ขู่นิ้วชี้และนิ้วกลางแล้วใช้นิ้วหัวแม่มือ แตะโคน นิ้วกลาง)
หยุด	แบ่มือซ้าย สันมือขวาตีลงกลางมือซ้าย

เรื่อง เลข วัน เดือน

เลข	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
เลข	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100
วัน	วันอาทิตย์	วันจันทร์	วันอังคาร	วันพุธ	วันพฤหัสบดี	วันศุกร์	วันเสาร์			
เดือน	เดือน 1 (มกราคม)						เดือน 7 (กรกฎาคม)			
	เดือน 2 (กุมภาพันธ์)						เดือน 8 (สิงหาคม)			
	เดือน 3 (มีนาคม)						เดือน 9 (กันยายน)			
	เดือน 4 (เมษายน)						เดือน 10 (ตุลาคม)			
	เดือน 5 (พฤษภาคม)						เดือน 11 (พฤศจิกายน)			
	เดือน 6 (มิถุนายน)						เดือน 12 (ธันวาคม)			

ทบทวนมือ ถาม - ตอบ เป็นประโยค

<u>ถาม</u>	โรงเรียน เปิด เรียน เดือน อะไร
<u>ตอบ</u>	เดือน 5 (พฤษภาคม)
<u>ถาม</u>	วันที่ เท่าไร
<u>ตอบ</u>	16
<u>ถาม</u>	เธอ มี เงิน เท่าไร
<u>ตอบ</u>	50 บาท
<u>ถาม</u>	ใน 1 สัปดาห์ เธอ เรียน กี่ วัน
<u>ตอบ</u>	5 วัน
<u>ถาม</u>	วัน อะไร บ้าง
<u>ตอบ</u>	วันจันทร์ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี วันศุกร์
<u>ถาม</u>	หยุด เรียน กี่ วัน
<u>ตอบ</u>	2 วัน

ภาษามือ	คำบรรยาย
เรื่อง สันทนาภาษามือ	
สันทนา	นิ้วชี้ทั้ง 2 ข้าง เลื่อนสลับใกล้ปาก
ภาษามือ	กางนิ้วทั้ง 2 ข้าง หันฝ่ามือเข้าหากัน เลื่อนสลับ ระหว่างอก
เธอ	ใช้นิ้วชี้ออกใบที่คนนั้น
ชื่อ	นิ้วชี้และนิ้วกลางทั้ง 2 ข้าง นิ้วมือขวาเคาะบนมือซ้าย
อะไร	หงายมือซ้าย ใช้นิ้วชี้มือขวาขีดบนมือซ้าย
สาริต	กางนิ้วทั้ง 5 นิ้วหัวแม่มือแต่ละกลางสี่ระยะ เลื่อนไปข้างหน้า (ชื่อเฉพาะ)
นพรัตน์	นิ้วหัวแม่มือ นิ้วชี้ นิ้วกลาง ทำท่าติดก๊ีบที่ผม (ชื่อเฉพาะ)
มี	รับลายนิ้วมือขวา และที่ไหล่ขวา
พี่	คว่ำฝ่ามือระดับหู แล้วยกขึ้นเหนือศีรษะ

ภาษามือ	คำบรรยาย
น้อง	คว่ำฝ่ามือระดับอก เลื่อนมือลงเล็กน้อย
ก็	ท่าที่ 1 นิ้วหัวแม่มือ และนิ้วก้อย เลื่อนไปถึงนิ้วชี้ ท่าที่ 2 ท่า "ก" (งูนิ้วชี้และนิ้วกลาง นิ้วหัวแม่มือแตะโคนนิ้วกลาง)
คน	ยกฝ่ามือทั้ง 2 ข้าง หันเข้าหากันระดับไหล่ เลื่อนมือลงถึงเอว
2	งูนิ้วชี้ + นิ้วกลาง
3	งูนิ้วหัวแม่มือ นิ้วชี้ นิ้วกลาง
บ้าน	ขยุ้มปลายนิ้วทั้ง 5 ที่แก้ม
อยู่	กำมือทั้ง 2 ข้าง นิ้วหัวแม่มือขวาอยู่บน เลื่อนมาแตะนิ้วหัวแม่มือซ้าย
ที่	งูนิ้วชี้ทั้ง 2 ข้าง นิ้วชี้มือขวาแตะปลายนิ้วชี้มือซ้าย
ไหน	งูนิ้วชี้ส่ายไป-มา 2 - 3 ครั้ง
พินทุโลก	หงายมือ งอปลายนิ้วเล็กน้อย ปิดข้อมือไป-มา

ภาษามือ	คำบรรยาย
นครสวรรค์	ท่าที่ 1 ท่าท่า "น" (นิ้วหัวแม่มือโผล่ระหว่างนิ้วกลาง และ นิ้วนาง) ท่าที่ 2 ท่าท่า "ว" ฐนิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วนาง (ว)
เรียน	ขย่มมือขวาบนฝ่ามือซ้าย แล้วยกขึ้นจดหน้าผาก
ชั้น	คว่ำมือทั้ง 2 ข้าง ห่างกันเล็กน้อย เลื่อนสลับกัน
ม.1	ท่าที่ 1 นิ้วหัวแม่มือโผล่ระหว่างปลายนิ้วนาง และนิ้วก้อย (ม) ท่าที่ 2 ฐนิ้วชี้ (เลข 1)
ป.5	นิ้วหัวแม่มือ นิ้วชี้ นิ้วกลาง ปลายนิ้วชี้ลง ตวัดข้อมือฐ นิ้วชี้ขึ้น (ป) กางนิ้วทั้ง 5 (เลข 5)
อายุ	กำมือขวา สั้นมือหันออก ขยับได้คาง 2 ครั้ง แล้วใช้มือขวา วนรอบมือซ้าย 1 รอบ ทุบมือขวาบนมือซ้าย 1 ครั้ง
12	กำมือปิดข้อมือออก (10) + นิ้วชี้ นิ้วกลาง
15	กำมือปิดข้อมือออก (10) + กางนิ้วทั้ง 5 ฐขึ้น (เลข 5)
ปี	กำมือทั้ง 2 ข้าง ใช้มือขวาวนรอบมือซ้าย 1 รอบ ทุบมือขวาบนมือซ้าย 1 ครั้ง

ภาษามือ	คำบรรยาย
สวัสดี	(ผู้ใหญ่) – แขนงมือชี้หน้าผากด้านข้าง เลื่อนฝ่ามือออก จากหน้าผาก
สวัสดี	(เด็ก) – พนมมือระดับอก
ขอโทษ	หงายมือซ้าย ใช้มือขวาวนรอบมือซ้าย 2 รอบ
ขอบคุณ	ตั้งมือขึ้นระหว่างอก สันมือออก เลื่อนไปด้านข้าง
ขอใบ	ตั้งมือขึ้นระหว่างอก สันมือออก เลื่อนไปด้านข้าง
เสียใจ	กำมือขวา วนรอบอกข้างซ้าย 2 รอบ

เรื่อง สนทนาภาษามือ

- ถาม เธอ ชื่อ อะไร
- ตอบ สาริต
- ถาม เธอ ชื่อ อะไร
- ตอบ นพรัตน์
- ถาม เธอ มี พี่ น้อง กี่ คน
- ตอบ 2 คน
- ถาม เธอ มี พี่ น้อง กี่ คน
- ตอบ 3 คน
- ถาม บ้าน เธอ อยู่ ที่ ไหน
- ตอบ พิษณุโลก
- ถาม บ้าน เธอ อยู่ ที่ ไหน
- ตอบ นครสวรรค์
- ถาม เธอ เรียน ชั้น อะไร
- ตอบ ม.1
- ถาม เธอ เรียน ชั้น อะไร
- ตอบ ป.5
- ถาม เธอ อายุ เท่าไร
- ตอบ 15 ปี
- ถาม เธอ อายุ เท่าไร
- ตอบ 12 ปี

คำศัพท์ที่ใช้บ่อย ๆ

สวัสดี (ผู้ใหญ่)

สวัสดี (เด็ก)

ขอโทษ

ขอบคุณ

ขอโทษ

เสียใจ

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวบุษบา ตาไว

เกิดวันที่ 12 เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช 2499

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 689 ถนนรามคำแหง อำเภอเมือง จังหวัดตาก

โทรศัพท์ (055) 558332/ 513210/ 513850

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน

อาจารย์ 2 ระดับ 7

หัวหน้างานฟื้นฟูสมรรถภาพทางการได้ยิน

โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดตาก

สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดตาก อำเภอเมือง จังหวัดตาก

โทรศัพท์ (055) 511031

โทรสาร (055) 514067

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2514 โรงเรียนประถมศึกษา จากโรงเรียนตากสินราชานุสรณ์

พ.ศ. 2517 โรงเรียนมัธยมศึกษา จากโรงเรียนพุดังปอแดงตาก

พ.ศ. 2520 บวช. ไฟฟ้ากำลังจากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก

พ.ศ. 2524 บวส. ไฟฟ้ากำลังจากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก

พ.ศ. 2526 บม. (ประโยคมัธยมศึกษา) จากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
วิทยาเขตตาก

พ.ศ. 2529 กศ.บ. (การประถมศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก

พ.ศ. 2539 กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การใช้ชุดการสอนวีดิโอเทป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก

**บทคัดย่อ
ของ
นุชบา ตาไว**

**เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาพิเศษ**

มีนาคม 2540

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างชุดการสอนวีดีโอเทปสอนภาษามือ แก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก และเพื่อศึกษาผลการใช้ชุดการสอนวีดีโอเทปในชุดภาษามือกับคนหูหนวก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นผู้ปกครองของเด็กหูหนวกของโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดตาก จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ ชุดการสอนการสอนวีดีโอเทป สอนภาษามือ แก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุดภาษามือกับคนหูหนวก ผลการวิจัยพบว่า

1. ชุดการสอนวีดีโอเทป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุดภาษามือกับคนหูหนวก มีประสิทธิภาพ 80/80 ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนั้น ชุดการสอนภาษามือ จึงมีประสิทธิภาพเหมาะสมที่จะนำไปใช้ได้

2. ผู้ปกครองของเด็กหูหนวกมีความสามารถใชภาษามือในการสื่อสารได้ หลังจากการใช้ชุดการสอนวีดีโอเทป สอนภาษามือแก่ผู้ปกครองของเด็กหูหนวก ชุดภาษามือกับคนหูหนวก ในบทเรียนเรื่อง ไปโรงเรียน เรื่อง ครอบครัวของออย เรื่อง เลข วัน เดือน เรื่องสนทนาภาษามือ

**THE USE OF A SIGN LANGUAGE VIDEO INSTRUCTIONAL PACKAGE TO
TEACH PARENTS OF DEAF CHILDREN**

AN ABSTRACT

BY

BUSABA TAWAI

**Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in SPECIAL Education
at Srinakharinwirot University**

March 1997

The purpose of this research was to make a video for the parents of deaf children and to see if this video, 'Sign Language for the Deaf' was effective. The Subjects in the research were twenty parents of deaf children from Tak School for the Deaf. The instruments used in this study were the video 'Sign Language for the Deaf' and the video used to test the sign language ability of the parents. The results of theis study showed that :-

1. The video 'sign Language for the Deaf' was 80/80 effective, higher than the expected level. Therefore, the video 'Sign Language for the deaf' can definitely be used to educate parents who have deaf children.

2. The parents of deaf children were able to communicate using sign language after watching the video 'Sign Language for the Deaf'.